

Poliittiset liittokokousaloitteet 2024

Sisällys

Poliittiset aloitteet	3
1. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Koulujen seksuaalikasvatukseen lisättävä enemmän hedelmällisyystietoutta	3
2. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Kunnanvaltuutettujen lapsille lastenhoito valtuustokokousten ajaksi.	3
3. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Lasten ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut eivät saa olla leikkauslistan kärjessä!	4
4. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Perintövero tulee poistaa.	4
5. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Vuokrattavien sähköpotkulautojen käyttöä rajoitettava	5
6. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Sähkömarkkinoita järjeistettävä!	6
7. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Sähkötupakka kiellettävä Suomessa!	7
8. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Lopettakaa jatkuva valittaminen!	8
9. Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Siemenlainsäädäntöä uudistettava	8
10. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Kannustimia puurakentamiseen	9
11. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Merenkurkun silta tarvitaan!.....	9
12. Etelä-Savon Keskustanuoret: Työtä maakunnasta merkki kaupanhyllyille koko Suomeen	10
13. Hämeen Keskustanuoret: Mahdollistetaan nelipäiväinen työviikko vuoden ajaksi pienten lasten vanhemmille täydellä palkalla	10
14. Hämeen Keskustanuoret: Nollatoleranssi katuväkivallalle	11
15. Hämeen keskustanuoret: Toisen asteen oppilaita tasa-arvoon. Ei ammattikoulun alentamista!	11
16. Kaakon Keskustanuoret: Lisää yliopistokoulutusta Kymenlaaksoon.....	12
17. Kaakon Keskustanuoret: Opiskeluhuollon palvelut turvattava koko maassa	12
18. Keski-Suomen Keskustanuoret: Opiskelijoiden huoltajakorostus tuplattava	13
19. Keski-Suomen Keskustanuoret: Kannustimia investointeihin yhteisöveroa muuttamalla	13
20. Keski-Suomen, Keski-Pohjanmaan Satakunnan ja Uudenmaan Keskustanuoret: Suomeen perheäänioikeusjärjestelmä	14
21. Keski-Suomen, Satakunnan ja Uudenmaan Keskustanuoret: Reserviläisten varusteille verohelpotus.	15
22. Keski-Suomen, Keski-Pohjanmaan, Satakunnan ja Uudenmaan Keskustanuoret: Lääkäreille työsitoumus julkiseen terveydenhuoltoon.....	15
23. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: ARA-rahoitettuja asuntoja lisää opiskelijakaupunkeihin	16
24. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Sukupolvenvaihdokset suojaan lahja- ja perintöverolta	17

25.	Kuhmon Keskustanuoret: Valtionosuuksissa huomioitava sijaintirealiteetti.....	18
26.	Lapin Keskustanuoret: Lyhyt vuokraus kunnallisen itsehallinnon piiriin	18
27.	Lapin Keskustanuoret: Lyhyt vuokrauksen sääntelyyn lisenssimalli	19
28.	Lapin Keskustanuoret: Eläinlääkäripalveluiden arvonlisäverokanta laskettava alempaan arvonlisäverokantaan	19
29.	Kainuun Keskustanuoret: Opiskelijat pidettävä opintotuen piirissä	20
30.	Kainuun Keskustanuoret: Lapsiparlamentti lakisääteiseksi	20
31.	Kainuun Keskustanuoret: Varuskuntiin enemmän terveydenhuollon ammattilaisia	21
32.	Pohjois-Savon Keskustanuoret: Kannabiksen haittojen pienentäminen sääntelyllä	21
33.	Pohjois-Savon Keskustanuoret: Huumeiden käyttö dekriminisoitava	22
34.	Pohjois-Savon Keskustanuoret: Palestiinan valtion tunnustaminen.....	23
35.	Pohjois-Savon Keskustanuoret: Alempi tieverkko kuntoon	24
36.	Pohjois-Savon Keskustanuoret: Suomeen tarvitaan mittava verouudistus	25
37.	Sotkamon ja Kajaanin Keskustanuoret: Suomen irtauduttava Ottawan sopimuksesta	25
38.	Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Yritysverotuksessa on siirryttävä Viron malliin	27
39.	Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Salon sairaalan yöpävystys säilytettävä	27
40.	Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Alkon monopoli säilytettävä	28
41.	Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Sairausvakuutuksen päivärahamaksun maksuperusteita muutettava	29
42.	Helsingin Keskustanuoret: Ilmaisen työharjoittelun on lopetettava!	29

Poliittiset aloitteet

1. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Koulujen seksuaalikasvatukseen lisättävä enemmän hedelmällisyystietoutta

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret vaativat, että peruskoulujen seksuaalikasvatukseen tulee sisällyttää enemmän hedelmällisyystietoutta. Väestöliiton tekemässä perhebarometrissa kävi ilmi, että suomalaisten tiedot ovat puutteellisia esimerkiksi iän vaikutuksesta hedelmällisyyteen.

Koulujen seksuaalikasvatus nojaa nykypäivänä yhä enemmän muun muassa raskauden ja sukupuolitautilien ehkäisyyn. Näiden ehkäisemisen puhuminen on tärkeää, mutta seksuaalikasvatuksessa olisi hyvä puhua myös hedelmällisyydestä. Nykypäivänä tahattomaa lapsettomuutta esiintyy enemmän kuin ennen. Tahattomaan lapsettomuuteen vaikuttaa esimerkiksi korkea ikä, elintavat ja erilaiset sairaudet.

Hedelmällisyystietouden lisäämisellä, voidaan saada aikaan positiivisia vaikutuksia perheiden perustamiseen, syntyvyyteen ja terveydenhuollon kustannuksiin. Tästä syystä Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret vaatii, että peruskoulussa tulee käsitellä laajemmin hedelmällisyyttä.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret pitää hedelmällisyystietoutta tärkeänä ja olennaisena osana seksuaalikasvatusta. On tärkeää, että ihmisillä on oikeaa tietoa omien tulevaisuuden suunnitelmien tekemisen tueksi.

2. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Kunnanvaltuutettujen lapsille lastenhoito valtuustokokousten ajaksi.

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret vaativat, että kunnissa otettaisiin käyttöön kunnanvaltuutettujen lastenhoito valtuuston kokousten ajaksi. Toisena vaihtoehtona on, että maksettaisiin lasten hoitokulut kokousten ajalta.

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret näkevät, että tällaisella mahdollisuudella saataisiin lapsiperheitä mukaan päätöksentekoon. Usein perheelliset ihmiset jättävät asettumatta ehdolle kuntavaaleissa, koska pienten lasten kanssa ei ole mahdollista osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen tai se on vähintäänkin hyvin vaikeaa. On tärkeää, että yhteiskunnassamme jokainen eri väestöryhmä tulee edustetuksi päätöksenteossa ja tähän pitää pyrkiä moninaisin keinoin.

Lapsiperheet ovat keskeisiä kunnan palveluiden käyttäjiä, joten on tärkeää että heillä on edustus päätöksenteossa. Demokratian peruskiveen kuuluu, että luodaan jokaiselle väestöryhmälle mahdollisuudet vaikuttaa tasa-arvoisessa asemassa. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret vaativat, että tähän tarvitaankin muutos.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa huolen lapsiperheiden osallisuudesta päätöksentekoon. Keskustanuoret näkee, että on tärkeää edistää ilmapiiriä ja toimintakulttuuria suuntaan, jossa pienet lapset ovat tervetulleita huoltajien mukaan kokouksiin. Lapset ovat tärkeä osa kuntia ja niiden tulevaisuutta, joten on tärkeää, että he näkyvät kunnan arjessa. Keskustanuoret kannustaa kuntia pohtimaan, olisiko kunnassa hyödyllistä järjestää kokousten ajaksi esimerkiksi lapsiparkki.

3. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Lasten ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut eivät saa olla leikkauslistan kärjessä!

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret ovat huolissaan nykyisen hallituksen kohdentamista leikkauksista sekä lastensuojelun työntekijöiden vaihtuvuudesta.

THL:n tuoreen tutkimuksen mukaan lastensuojeluilmoituksia on tehty viime vuonna 10 000 enemmän verrattuna vuoteen 2020. Tilanne on mielestämme huolestuttava, koska samaan aikaan ollaan leikkaamassa sosiaalihuollosta. Lisäksi pohditaan, että sosiaalityöntekijän viransijaisena voisi toimia ilman sosiaalityöntekijän yliopistotutkintoa. Erityisesti lastensuojelun sosiaalityöntekijällä on oikeus puuttua lapsen tai nuoren perusoikeuksiin, esimerkiksi yhteydenpidon tai liikkumisvapauden rajoittamisella. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöissä on runsaasti vaihtuvuutta, jota ei ainakaan parannetta hallituksen linjaamilla viransijaisuuksilla. Lapsille ja nuorille on tärkeää saada hyvä luottamussuhde aikuisiin, jotta kuntoutuminen sekä toimintakyvyn kehittäminen ja ylläpitäminen on mahdollista. Tämä luottamus aikuisia kohtaan rapautuu runsaalla vaihtuvuuden.

Herääkin kysymys siitä, onko nyt oikea aika leikata sosiaalihuollosta sekä lapsiperheiden palveluista ja tuista. Koronapandemian jälkiä korjaillaan yhä, eikä palveluista ole varaa leikata.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret vastustaa sosiaalihuoltoon kohdistuvia leikkauksia. Sosiaaliturvan leikkaukset yhdistettynä sosiaalihuoltoon kohdistuviin leikkauksiin asettaa erityisesti pienituloiset ja yhteiskunnan tuesta riippuvaiset lapsiperheet kestävämpään asemaan.

4. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Perintövero tulee poistaa.

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret vaativat perintöveron poistamista. Perintövero eli perintönä tai testamentin perusteella saatavasta omaisuudesta maksettava vero, varjostaa suomalaista talouskasvua merkittävästi. Perintöverolla on jo pitkään ollut köyhdyttävä vaikutus suomalaiseen omistajuuteen. Tämä on yksi syy miksi Suomessa ei ole vahvaa omistajuuden kulttuuria.

Suomalainen alkutuotanto on jo pitkään ollut vakavassa alennustilassa. Maatilojen sukupolvenvaihdoksissa luodaan edellytykset menestyvälle yritystoiminnalle. Vaikkakin sukupolvenvaihdoksiin on jo saatavilla huojennuksia ovat kriteerit tiukat ja perijä joutuu joka tapauksessa maksajan rooliin. Perintöveron poisto hyödyttäisi yrityksiä sekä suomalaista omistajuutta ylisukupolisesti vahvistavien perheomistusten lisäksi pienempiä perijöitä joiden kohdalla kyseessä voi olla esimerkiksi suvun kesämökki. Vaikka kesämökillä olisi ollut koko ikänsä talkootöissä, esimerkiksi isovanhemmilta tai tädiltä perinnön tai lahjan saadessaan puhutaan pienissäkin summissa jo kohtuuttomasta verorasituksesta.

Perintöveron poisto vähentäisi pääomapakoa sekä lisäisi omistajuutta Suomessa. Perintöveron poistolla luodaan positiivista ilmapiiriä omistamisen ympärillä, joka vahvistaa koko kansantaloutta lisäämällä talouden rahoitus varantoa tuottaviin investointeihin.

Taloustieteessä pyritään myös pois kaksinkertaisesta verotuksesta koska se vähentää aktiviteettia sekä heikentää talouden rahavarantojen kiertoa. Perintövero on vero joka pahimmillaan Suomessakin peritään jo moneen kertaan samasta omaisuudesta. Tämän omaisuuden hankkimiseen käytetyistä tuloista on jo kertaalleen maksettu verot.

Suomalaisen omistajuuden ja koko kansakunnan vaurastumisen nimissä me Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret vaadimme Keskustanuorten edistävän perintö- ja lahjaverotuksen poistoa.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Perintöverosta luopuminen kokonaisuudessaan sotii keskustalaisia periaatteita vastaan. Perintöveron tarkoitus ei ole nimittäin ainoastaan olla valtion varainkeruun keino, vaan myös sosiaalipoliittinen työkalu, jolla pyritään kaventamaan tulo- ja varallisuuseroja. Sosiaalipoliittisena työkaluna se auttaa estämään tulojen ja varallisuuden keskittymistä hyväosaisille sekä jakamaan jo keskittyneitä tuloja ja varallisuutta uudelleen. Perintöveron poisto edellyttäisi vaihtoehtoisia verotuskohteita tai kululeikkauksia.

Yritysten sukupolvenvaihdoksille on jo nykyisellään olemassa verohelpotuksia, joiden tarkoitus on helpottaa liiketoimintojen siirtämistä uudelle sukupolvelle. On kaikkien etu, että esimerkiksi suomalaisissa yrityksissä toiminnan jatkuvuuden esteeksi ei nouse perintövero. Verotuksen koettu epäoikeudenmukaisuus esimerkiksi silloin, kun omaisuutta joudutaan realisoimaan, ei johdu ainoastaan perintöveron olemassaolosta, vaan osasyynä on myös ongelmat omaisuuden arvostuksessa. Esimerkiksi tappiollisen yrityksen arvostusta tulee tarkastella uudelleen.

Perintöveron uudistaminen kohti oikeudenmukaisempaa järjestelmää on kannatettavaa. Nykyinen malli aiheuttaa kiistämättä suuria ongelmia erityisesti pienissä yrityksissä ja usein myös pienituloisilla yksityishenkilöillä mikäli kyseessä on perittyä irtaimistoa. Yksi merkittävä muutos, joka perintöverotukseen voitaisiin tehdä, olisi joustojen lisääminen perintöveron maksuaikatauluun.

Uudistus on kuitenkin toteutettava niin, että se ei suosi hyvätulaisia ja suuryrityksiä pienituloisten kustannuksella. Ehdotettu perintöverosta luopuminen pienentää kokonaisveroastetta, koska se tarjoaa käytännön mahdollisuuden olla maksamatta veroa. Se myös vääjäämättä keskittää yhteiskunnassa syntynyttä varallisuutta ja heikentää tulevien sukupolvien tasa-arvoisia mahdollisuuksia elämän alkutaipaleella.

5. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Vuokrattavien sähköpotkulautojen käyttöä rajoitettava

Viime vuosina yleistyneet sähköpotkulaudat helpottavat ihmisten liikkumista kaupunkialueilla, mutta tuovat mukanaan myös riskejä käyttäjille, sekä muille sivullisille. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret vaativat, että vuokrattavien sähköpotkulautojen käyttöön on tultava rajoitteita, jotta niiden käyttö säilyy turvallisena sekä kaikkia miellyttävänä.

Vuokrattavien sähköpotkulautojen käyttöön liittyy paljon riskejä. Jos kuljettaja käyttää sähköpotkulautaa ilman asianmukaisia suojarusteita, on kaatuessa suuri riski etenkin pään alueen

vammoille. Sähköpotkulautataturmiin perehtynyt HUS Akuutin väitöskirjatutkija Henri Vasara arvioi YLE:lle (14.6.2024), että kypärän käytöllä olisi moneen tapaturmaan lieventävä vaikutus.

Vaikka sähköpotkulautojen kuljettamisella on promilleraja, jopa kolmannes loukkaantuminen on tapahtunut humalatilassa.

Sähköpotkulautojen eri rajoitukset vaihtelevat kaupungeittain, esimerkiksi Helsingissä rajoitteet ovat tiukemmat kuin Oulussa. Näemme, että yhdenvertaistamalla sääntelyä, teemme jokaisen sähköpotkulaudan käyttäjän käyttökokemuksesta turvallisemman ja viihtyisemmän.

Myös sähköpotkulautojen pysäköinti tuottaa ongelmia. Nykyisten säädösten mukaan potkulautoja voi pysäköidä holtittomasti, vaikka keskelle tietä. Osa yrityksistä ovat lanseeranneet alueita, joihin pysäköinnistä saa pienen hyvityksen matkasta. Nämä eivät kuitenkaan ehkäise ongelmallista pysäköintiä.

Vaadimmekin, että sähköpotkulautojen käyttöä rajoitetaan etenkin sellaisina ajankohtina, jolloin riski tapaturmille on suurin; ilta- ja yöaikaan, etenkin viikonloppuisin. Humalassa ajon rajoittamista voidaan edistää esimerkiksi lisäämällä sähköpotkulaudan aktivointiin tarvittavaan sovellukseen tarkkaavaisuustesti, joka määrittäisi kuljettajan ajokyvyn. Myös pysäköintiin on saatava järkevyyttä, kieltämällä pysäköintiä vilkkailta tiealueilta. Huonosti pysäköidystä sähköpotkulaudasta on sakotettava.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannattaa sähköpotkulautojen käytön sääntelyä niiden aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi. Keväällä 2023 julkaistussa kannanotossa peräänkuulutetaan parempaa lainsäädäntöä, kuntien mahdollisuutta hallita sähköpotkulautatoimintaa ja 0,5 promillen rajaa. Liikenne- ja viestintäministeriöllä on tällä hetkellä käynnissä lakihanke mikroliikkumisen turvallisuuden parantamiseksi, mikä vastaa moneen aloitteessa esitettyyn huoleen ja on hyvin paljon Keskustanuorten kannanoton mukainen.

6. Pohjois-Pohjamaan Keskustanuoret: Sähkömarkkinoita järkeistettävä!

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret katsovat, että nykyinen NordPool on päässyt sähkömarkkinoilla hinnoittelussa monopoliasetelmaan. Valtioiden ja sähkön tuottajien omistama NordPool ostaa sähkönsä sähkön tuottajilta, joille NordPool myy sähkön takaisin. Tästä aiheutuu mittavia hinnannousuja, vaikka sähkön tuotannon kustannuksiin ei kuluisi enempää rahaa.

Idea vapaasta pohjoismaiden ja baltian yhteisestä sähkömarkkinan pörssistä on hieno ja se on tasannut maakohtaisia hintaeroja markkinan ollessa muutoksessa venäjän hyökkäys sodan alkamisen jälkeen. Nimestään huolimatta Nord Poolin sähkönjakelun alueelle kuuluu kuitenkin myös länsi- ja keski-euroopasta suuria maita jotka lisäävät pörssin volatilitteettia.

Nordpoolin mainostaessa itseään vapaana sähkömarkkinana on se kuitenkin tarkemmin katsottuna epätäydellinen. Ostajien ja myyjien ollessa käytännössä samoja yhtiöitä ei voida puhua mistään vapaasta tukkukaupasta. Sähkön myynti on hyvin keskittynyttä 10 suurimman myydessä 60% kaikesta sähköstä. Tuotannon lisääminen taasen on pitkäjänteistä toimintaa, koska tuotantolaitokset ovat suuria investointeja. Kulutus taasen on vaihtelevaa ja vaikeaa ennustaa.

Nordpoolin kautta suurten sähköntuottajien on helpompaa manipuloida markkinoita sekä hintaa kuin ilman sitä. Jos pohjoismaiden markkinat olisivat oikeasti pohjoismaiset ei Nordpoolin toiminta olisi niin kriittistä markkinoiden kannalta. Näin ei kuitenkaan ole.

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret vaativat, että sähkön hinnoittelussa ei ole niin sanottuja haamukustannuksia.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Aloitteessa on esitetty vaikeasti todennettavia väittämiä. Hinnannousut johtuvat merit order -hinnanmuodostumisperiaatteesta, mihin aloitteessa mainituilla haamukustannuksilla oletettavasti viitataan. Hinnan muodostumisen korkeimman tarjouksen mukaan taas perustuu osiksi siihen, että sähköjärjestelmä vaatii jatkuvaa tuotannon ja kulutuksen tasapainottamista, mikä häiriintyisi hinnan ollessa matala, jos kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa. Aloitteessa esitetyillä luvuilla markkinaa taas ei voida pitää kovin keskittyneenä, jos 60 % myydystä sähköstä jakaantuu 10 toimijalle, ja niiden päälle tulee 40 % eli lähes puolet myydystä sähköstä on muilla myyjillä. Volatiliteetin lisääntyminen taas ei johdu niinkään suurista maista, vaan volatiilien sähköntuotantomuotojen yleistymisestä erityisesti Pohjoismaissa. Esitettyyn riskiin markkinoiden manipulaatiosta taas on vastuussa eniten käytetty hinnanmääräytymismenetelmä, eikä niinkään pelkkä pörssi. Energiavirasto valvoo markkinamanipulaatiota, joskin peräänkuulutamme parempia resursseja Energiaviraston markkinamanipulaatiovalvontaan.

Kokonaisuudessaan Keskustanuoret suosii ratkaisujen esittämistä pelkkien ongelmien osoittelun sijaan. Aloitteessa esitetään ongelma kyseenalaisiin väitteisiin perustuen, mutta ei ratkaisua siihen.

7. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Sähkötupakka kiellettävä Suomessa!

Sähkötupakointi on lisääntynyt merkittävästi Suomalaisten nuorten keskuudessa viimeisen kymmenen vuoden aikana. Jopa ala-asteella olevat lapset ja nuoret ovat kasvavissa määrin aloittaneet sähkötupakoinnin. Normaaliin tupakkaan verrattuna sähkötupakasta puuttuu mm. terva mutta monet sähkötupakan makuaineet sisältävät mittavat määrät muita epäterveellisiä aineita ja kemikaaleja.

Sähkötupakoita ja etenkin näiden makuaineita tilataan ulkomailta jolloin ei voida olla millään tavalla varmoja niiden terveellisyydestä tai pitkäaikaisista vaikutuksista nuorisoon. Sähkötupakan nikotiini on pahasti addiktoiva ja nikotiinimäärät ovat sähkötupakan makeutusaineissa erittäin suuret ja jopa suuremmat kuin tupakassa sekä nikotiinipusseissa.

Estääksemme Suomalaisten lasten ja nuorten hengittämästä kemikaaleja sekä hankkimaan nikotiini addiktiota nuorella ikää, me Pohjois-pohjanmaan keskustanuoret esitämme että sähkötupakat ja niissä käytettävät nesteet kielletään kokonaan Suomen alueella. Näin teemme suuren palveluksen kansanterveydelle ja omille nuorillemme.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret jakaa huolen sähkötupakan aiheuttamista terveydellisistä ongelmista, mutta usko, että tilanne pysyy paremmin kurissa sääntelyn kautta. Kotimaasta ostetuissa tuotteissa varmistuu tuoteturvallisuus paremmin kuin ulkomailta netistä tilatuissa ”pimeän markkinan” tuotteissa. Lisäksi hallussapitokieltä olisi huomattavan vaikea valvoa.

8. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Lopettakaa jatkuva valittaminen!

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret vaatii kaavoitus- ja rakentamisvalitusten rajoittamista. Nykyisellään kaavoituksista ja rakentamisesta tehdyt valitukset hidastavat merkittävästi rakennusprojektien edistymistä ja aiheuttavat valtavia tappioita asianomaisille. Samalla rakennusprojektien hidastumisella on merkittäviä vaikutuksia alueiden kehittymiseen ja elinvoimaan, mikä vaikuttaa epäsuorasti laajemmin kyseessä olevan kunnan elinkeinoelämään. Erityisesti laajempien kaupallisten projektien hidastumisella voi olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia. Valituskierte aiheuttaa myös laajasti epävarmuutta ja hillitsee yritysten halukkuutta investoida infrastruktuuriin.

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret ymmärtää valitusoikeuden tärkeyden demokratian kannalta, mutta näkee sen liian helposti hyväksikäytettävänä. Kaavavalitus kuuluu kunnallisvalituksen piiriin, jolloin jokainen kunnan asukas on oikeutettu valittamaan kaavaluvasta. Tämä johtaa monesti valitusten määrän kasvuun ja voi kestää useampia vuosia, ennen kuin valitukset saadaan käsiteltyä. Lisäksi nykyisten säädösten mukaan samasta aiheesta voidaan valittaa kahteen otteeseen ensin kaavoituslupavaiheessa ja toiseksi rakentamislupavaiheessa.

Tämä kaksinkertainen valitusoikeus aiheuttaa merkittäviä viivästyksiä ja epäselkeyttä projektien suunnittelua. Täten Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret esittää kaavoitus- ja rakentamisvalitusten rajoittamista vain yhteen kertaan per kohde joko sen kaavoitus- tai rakennuslupavaiheessa.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Valitusoikeus on tärkeä osa kansalaisen ja yhteiskunnan oikeussuojaa. Keskustanuoret ei koe, että valittamisoikeuden rajoittamisen tuomat edut olisivat riittävät kansalaisoikeuden kumoamiseksi. On myös syytä huomioida, että kaavoitus- ja rakentamisluvat käsittelevät erilaisia asioita. Mielestämme oikea tapa ratkaista ongelma olisi lisäresursointi prosessin sujuvoittamiseksi ja jouhevoittamiseksi. Näin valituksilla ei pystytä tahallisesti siirtämään kaavoitus- ja rakentamisprojekteja.

9. Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Siemenlainsäädäntöä uudistettava

Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret näkevät siemenlainsäädännössä ongelman. Ruokavirastolla ei ole tällä hetkellä perusteita kieltää siemenen markkinointia, vaikka niistä löytyisi vähäinenkin määrä rikkakananhirssiä tai pantahainää. Rikkakananhirssiä voidaan pitää yhtenä haitallisimmista rikkakasveista ja haitallisuudeltaan verrattavissa hukkakauraan. Rikkakanan hirssiä on toistaiseksi havaittu vähän, mutta havaintoja on tehty ulkomailta tulleissa siemenenerissä. Tällä hetkellä rikkakananhirssi rinnastetaan tavalliseen rikkakasviin, mutta tämä ei riitä katsoen sen haitallisuutta.

Rikkakananhirssille tulisi saada hukkakauran kaltainen nollatoleranssi. Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret vaativat, että siemenmyyjälle tulisi asettaa ankaran vastuun periaate.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Rikkakanahirssi on helposti leviävä ja todella haitallinen rikkakasvi. Keskustanuoret vaativat sen rinnastamista hukkakauraan, eikä tavalliseen rikkakasviin. Tällöin se kuuluu lakisääteisten tarkastusten kohteeksi, ja viljelijällä on velvollisuus poistaa se kasvustoista sanktioiden uhalla. Näin vältämme sen leviämisen entisestään, nopeilla toimilla meillä on vielä mahdollisuus pitää ongelmallinen rikkakasvi hallinnassa. Keskustanuoret kannattaa ankaran vastuun periaatetta myös siementen myyjille, mikäli voidaan varmaksi todistaa, että rikkakanahirssi on tullut ostosiemen mukana, eikä esimerkiksi urakoitsijan mukana.

10. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Kannustimia puurakentamiseen

Etelä-Pohjanmaan Keskustanuorten mielestä puurakentamista tulisi lisätä kaupungeissa ja julkisen puolen rakennushankkeissa. Yhteiskunnalliset tarpeet edellyttävät puunkäytön kehittämistä laajemmin rakentamisessa ja puupohjaisissa tuotteissa. Puusta rakentamalla voidaan vähentää myös hiilidioksidipäästöjä, kun tarkastellaan rakennusten elinkaarta huomioiden valmistus, rakennus, käyttö ja kierrätys. Puun sitoma hiili toimii rakennuksissa myös hiilivarastona.

Suomalaisessa puurakentamisessa olisi myös potentiaalia vientituotteena, jota ei hyödynnetä tarpeeksi. Suomalaista metsävarantoa voisi hyödyntää osana päästökauppaa ja myydä suomalaista rakennusosaa ulkomaille hiilivarastoina.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee, että vuonna 2030 vähintään 90 % kaikesta julkisesta rakentamisesta tulee olla puurakentamista. Puurakentaminen on ekologista sitoen hiiltä rakenteisiin. Puu on hengittävä ja kestävä, Suomen ilmastoon sopiva materiaali. Hirsi- ja puurakentaminen on paras ratkaisu uuden rakentamiseen.

11. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Merenkurkun silta tarvitaan!

Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret näkee, että Vaasan ja Uumajan välille tarvitaan kiinteä liikenneyhteys. Hankkeella olisi merkittävä taloudellinen, työllisyyttä edistävä ja pohjoismaiden välistä liikehdintää lisäävä vaikutus.

Auto ja/tai raideliikenteen rakentaminen helpottaisi vientiä Eurooppaan, lisäisi turismia ja houkuttelisi alueelle investoijia. Yhteys toisi myös suoran reitin Keski-Norjan satamiin ja Atlantille. Väylän rakentaminen olisi huomattavasti halvempaa, kuin Helsingin ja Tallinnan välille, johtuen matalasta merensyvyydestä. Ruotsi ja EU voisivat osallistua osaksi hankkeen rahoitusta. Hanke tulisi toteuttaa huomioiden Unescon maailmanperintökohde.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Merenkurkun sillasta on meneillään lähivuosina valmistuva selvitys, joka antaa lisätietoa hankkeesta ja sen toteutettavuudesta. Toistaiseksi siltä näyttää kuitenkin suhteettoman kalliilta hyötyihinsä nähden. Keskustanuoret näkee parempia käyttökohteita valtion rajallisille rahavaroille, kuten olemassaolevan tiestön korjausvelan hoitamisen.

12. Etelä-Savon Keskustanuoret: Työtä maakunnasta merkki kaupanhylllyille koko Suomeen

Etelä-Savon keskustanuoret esittävät että jokaisessa maakunnassa pitäisi ottaa käyttöön työtä maakunnassa merkki, joka kertoo että tuote on tuotettu ja jalostettu maakunnassa.

Merkki helpottaa kuluttajia tunnistamaan lähituotetut tuotteet megamarketeissa joissa valikoimaan helposti häviää pienempi paikallisesti tuotettu tuote. Työtä maakunnasta merkki on käytössä Pohjois-Karjalassa ja malli olisi helppo toisintaa koko Suomessa.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannustaa lähellä tuotettujen tuotteiden käyttöön muun muassa ilmasto- ja ympäristösyistä sekä paikallisten yrittäjien tukemiseksi. Ehdotettu merkki on hyvä tapa lisätä tietoisuutta oman maakunnan tuotteista ja ohjata kulutusta niiden suuntaan.

13. Hämeen Keskustanuoret: Mahdollistetaan nelipäiväinen työviikko vuoden ajaksi pienten lasten vanhemmille täydellä palkalla

Nelipäiväinen työviikko ollut esillä julkisessa keskustelussa viime vuosina. Tavoite työntekijöiden lisääntyvästä vapaa-ajasta on ymmärrettävä, mutta todennäköisesti laajasti käyttöön otettuna nelipäiväinen työviikko laskisi tuottavuutta useilla aloilla.

Erityisesti lapsiperheiden tukeen on panostettava lasten käydessä Suomessa yhä harvinaisemmiksi. Jo tällä hetkellä alle 12-vuotiaiden lasten vanhemmilla on oikeus osittaiseen työaikaan, mutta tämä tarkoittaa myös palkanmaksua vain osittaiselta työajalta. Hämeen Keskustanuoret ehdottaa, että selvitetään mallia, jossa pienten lasten vanhemmat tai toinen vanhemmista voisi tehdä nelipäiväistä työviikkoa täydellä palkalla. Tällöin perhe ei kärsisi tulonmenetyksiä ajalta kun tehdään nelipäiväistä työviikkoa. Koska malli tietäisi kustannuksia työnantajalle, oikeus olisi vain esimerkiksi vuoden mittainen. Mahdollisuus tehdä nelipäiväistä työviikkoa tukisi lasten vanhempien jaksamista ja laskisi varhaiskasvatuksen kuormitusta.

Mallia tulisi selvittää yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa neuvotellen. Mahdollisuuksien mukaan voidaan tutkia myös valtiolta osittaista kompensatiota työnantajille menetetyistä työajasta, mutta myös yrityskentän on hyvä tunnustaa työvoimapulan uhka tulevaisuudessa jos lapsia syntyy yhä vähemmän.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannattaa perheitä tukevia toimenpiteitä. Mallin selvittäminen on hyvä toimenpide, sillä emme halua, että PK-yritykset kärsivät mallista kohtuuttomasti. Vaihtoehtona voisi olla myös työajan lyhentäminen, mikä tarkoittaisi esimerkiksi 30 tunnin työviikkoa 4 päivän työviikon sijaan.

14. Hämeen Keskustanuoret: Nollatoleranssi katuväkivallalle

Uutisissa esiintyy yhä huolestuttavampia otsikoita väkivallasta maamme kaduilla. Tätä ei pidä millään tavalla hyväksyä - jokaisella on oltava oikeus kulkea maassamme ilman pelkoa väkivallasta! Katuväkivaltaa kohtaan tulisi olla ehdoton nollatoleranssi, ja mikäli väkivalta yleistyy ja nykyiset toimet eivät tehoa, on siirryttävä järeämpiin keinoihin. Se mitä naapurimaassamme näemme, ei saa tapahtua Suomessa.

Laillista yhteiskuntajärjestystä on puolustettava monin eri keinoin. Erityisesti eri turvallisuusviranomaisten yhteistyötä on kehitettävä. Jo tälläkin hetkellä eri viranomaiset tekevät hyvää yhteistyötä alueilla arjen turvallisuuden lisäämiseksi, mutta lainsäädäntö olisi hyvä käydä läpi jotta varmistettaisiin siitä ettei tarpeettomia esteitä viranomaisyhteistyölle ole. Myös yhteistyötä eri turvallisuusviranomaisten ja kolmannen sektorin välillä tulisi kehittää mahdollisuuksien mukaan.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret jakaa huolen katuväkivallan uhasta ja näkee, että kaikelle väkivallalle tulee olla nollatoleranssi. Laillisen yhteiskuntajärjestyksen ylläpitoon tulee olla viranomaisilla kaikki ajan tasalla olevat keinot.

15. Hämeen keskustanuoret: Toisen asteen oppilaita tasa-arvoon. Ei ammattikoulun alentamista!

Nuorten opiskelijoiden toimeentulo puhututtaa niin mediassa kuin opiskelijoiden arjessakin. Opiskelevien nuorten pääasiallinen tukimuoto on opintotuki, joka koostuu opintorahasta, asumistuesta ja opintolainasta. Opintorahan ollessa riittämätön arjen kustannusten kattamiseen moni nuori miettii, miten rahat riittävät elämiseen. Erityisesti toisella asteella opiskelevilla nuorilla, jotka asuvat kodin ulkopuolella, on haasteita.

Tällä hetkellä toisella asteella opiskelevat lukiolaiset voivat saada Kelalta täydentävää toimeentulotukea, jos ja kun opintoraha ei riitä arjen kustannusten kattamiseen. Ammatillisessa koulutuksessa opiskelevilla ei ole yhtäläistä mahdollisuutta tähän. Kela vaatii, että heidän tulisi ensin nostaa opintolainansa täysmääräisenä. Perusteluna on käytetty sitä, että ammatillinen koulutus valmistaa työelämään, toisin kuin lukiokoulutus. Ammatillisessa koulutuksessa olevat käyvät myös kamppailua töihin pääsystä, sillä toimeentulotukea ei ole mahdollista hakea. Taloudellinen tilanne tuo mukanaan stressiä ja vaikuttaa myös nuorten jaksamiseen opintojen aikana.

Pahimmillaan tämä pakottaa ammatillisessa koulutuksessa olevat nuoret velkaantumaan opintojen aikana. Keskustalaisessa ajattelussa on perinteisesti lähdetty siitä, että lukiokoulutus ja ammatillinen

koulutus ovat samanarvoisia. Nykyisen Kelan tulkinnan mukaan näin ei ole. Emmehän me halua saada ammatillisessa koulutuksessa opiskelevia velkaantumaan - vaan saattaa nuoret yhdenvertaisempaan asemaan

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien aseman tärkeänä Suomessa, ja haluaakin tuoda heidät yhdenvertaiseen asemaan lukiossa opiskelevien kanssa. Keskustanuoret näkee tämän yhdenvertaistamisen olevan niin pienen resurssin toimenpide, että sen tekeminen on nykyisessäkin taloustilanteessa mahdollista.

16. Kaakon Keskustanuoret: Lisää yliopistokoulutusta Kymenlaaksoon

Kymenlaakson maakunta tarvitsee osaajia, jotka turvaavat maakunnan kasvun ja kehittymisen. Tässä laadukas koulutus on avainasemassa. Kouvolassa on tällä hetkellä pieni LUT:in kampus, joka profiloituu kansainvälisen kaupan, logistiikan ja elintarvikealan aluille. Kaakon Keskustanuoret kuitenkin näkee, että maakunta tarvitsee laajempaa osaajakuntaa ja yliopiston tarjontaa pitäisi laajentaa.

Esimerkiksi koulutusohjelmia tulisi laajentaa tarjoamaan enemmän valmiuksia eri sektoreille kohdistuviin innovaatioihin. Kampukselta voisi saada myös julkiselle sektorille lisää osaajia. Tällä hetkellä yliopistokeskus tarjoaa tuotantotalouden opintolinjoja ja näemme, että maakunta kaipaa yliopistotason osaajia myös esimerkiksi talouden ja tietojenkäsittelyn sektoreille.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret on huolissaan osaajapulasta eri alueilla, ja luottaa, että korkeakoulut itse osaavat parhaiten arvioida oman alueensa koulutustarpeita, sekä ottaa asian huomioon koulutustarjontaansa suunnitellessaan. Mikäli lähialueen yliopistot haluavat laajentaa koulutustaan Kymenlaaksoon, Keskustanuoret tukee tätä tavoitetta.

17. Kaakon Keskustanuoret: Opiskeluhuollon palvelut turvattava koko maassa

Opiskeluhuolto vaatii lisäresursseja. Nykyisellään esimerkiksi koulupsykologeista on huutava pula ja matkaa lääkäriin saattaa kertyä asuinpaikasta riippuen todella paljon. Pitkä matka lääkäriin on kouluikäiselle haastava varsinkin, jos ei ole autoa tai julkista liikennettä käytössä. Opiskeluhuollon tilanne vaatii resurssien uudelleen kohdentamista ja lisäämistä. Koulupsykologien määrää on lisättävä ja alalle on saatava lisää houkuttimia.

Opiskelijahuollon laiminlyönnillä on kauaskantoiset seuraukset, sillä jos apua ei saa, niin ongelmat saattavat pahentua. Tehokas opiskeluhoito ja ennaltaehkäisevä työ vähentävät terveydenhuollon kuluja tulevaisuudessa ja siksi vaadimme siihen erityisiä panostuksia. Helposti saavutettavat palvelut myös koululaisille ovat sekä yksilön, että yhteiskunnan kannalta välttämättömiä

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuorten koulutuspoliittisen linjauksen mukaan: "Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan kouluissa tulee olla koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Monialaisesti toimivien ammattilaisten tehtävänä on muun muassa tukea oppilaan oppimista sekä niin yksittäisten oppilaiden kuin koko kouluyhteisön hyvinvoinnin lisääminen.

Kuntien täytyy tarjota kouluissa lakisääteiset opiskeluhuollon palvelut ennen kuin kouluihin palkataan työntekijöitä, joiden tehtäviä tai vastuita ei ole laissa määritelty. Kouluterveydenhoitajat, -lääkärit, -kuraattorit ja -psykologit ovat opettajien ohella oppilaiden arjessa olevia, helposti lähestyttäviä aikuisia, joiden tehtävänä on edistää oppilaiden hyvinvointia ja oppimista."

18. Keski-Suomen Keskustanuoret: Opiskelijoiden huoltajakorostus tuplattava

Opiskelijoiden huoltajakorotus on tällä hetkellä noin 140 euroa. Kuitenkin lapsesta huolehtiminen vaatii mahdollisesti suuremman asunnon ja enemmän rahaa erilaisiin kulutushyödykkeisiin, kuten vaatteisiin ja ruokaan. Lisäksi tulevaisuudessa opiskelijoiden tuet tulevat ilman opintolainaa laskemaan huomattavasti suhteutettuna nykyiseen tilanteeseen.

Taloudellinen tilanne onkin yksi syistä, joiden vuoksi ensimmäinen lapsen hankintaa lykätään. Opiskelevien huoltajien taloudellista tilannetta olisikin tärkeää parantaa, koska se olisi osaltaan kannustamassa nuoria aikuisia hankkimaan lapsia. Keskustanuoret näkevät opiskelevien vanhempien tukemisen tärkeänä ja kannattavat siksi, opintorahan huoltajakorotuksen tuplaamista.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Kulujen noustessa opiskelijaperheet, varsinkin yksinhuoltajaperheet, ovat vaikeassa taloudellisessa tilanteessa. Moni opiskelija on haluton perustamaan perhettä, koska ovat huolissaan omasta taloustilanteesta etenkin opintolainojensa vuoksi. Keskustanuoret kokee, että huoltajakorotuksen tuplaaminen olisi hyvä tapa helpottaa opiskelijaperheiden arkea. Opiskelijoiden tärkein tehtävä on opiskella ja siihen tulee pystyä ilman kohtuutonta velanottoa.

19. Keski-Suomen Keskustanuoret: Kannustimia investointeihin yhteisöveroa muuttamalla

Suomessa yhtiöt maksavat voitostaan yhteisöveroa 20 prosenttia riippumatta siitä, mihin rahat käytetään. Toisaalta esimerkiksi Virossa yhtiöt maksavat voitoistaan veroa vasta, kun ne jakavat osinkoja omistajilleen. Tämän suuntainen veromalli loisi yhtiöille kannustimen investoida kasvuun osingonjaon sijasta.

Luodaan suomalainen veromalli, jossa yhtiön verokanta olisi 15 prosenttia nykyisen 20 prosentin verokannan sijasta ja sen lisäksi olisi 7 prosentin suuruinen osingonjakovero, jonka yhtiö maksaisi. Saajalle osinko olisi silti verovapaa. Tällaisella muutoksella voitaisiin osaltaan edesauttaa Suomen kansantaloutta kohti parempaa kasvua.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee, että aloitteen sisältö on ajatuksena oikeasuuntainen. Yritykseen investointeihin varten jäävää rahaa tulisi verottaa vähemmän kuin osinkoina ulos jaettavaa rahaa, jolloin rahaa jäisi yrityksen käyttöön tulevaisuuden investointeihin ja kehittämiseen. Tarkkojen prosenttilukujen esittäminen ilman yksityiskohtaisia laskelmia voi kuitenkin aiheuttaa merkittäviä heilahteluja yhteisöveron tuomiin verotuloihin.

20. Keski-Suomen, Keski-Pohjanmaan Satakunnan ja Uudenmaan Keskustanuoret: Suomeen perheäänioikeusjärjestelmä

Suomen väestö ikääntyy kovaa vauhtia, ja tämän seurauksena valta demokratiassa siirtyy kiihtyvää vauhtia iäkkäimmille ikäluokille. Yli 64-vuotiaita on äänioikeutetuista jo 30 %, ja väestön vanhetessa tämä luku tulee kasvamaan entisestään. Ikäihmisten valtaa kasvattaa myös osaltaan se, että he ovat äänestysaktiivisuudella mitattuna aktiivisin äänestäjäryhmä.

Samaan aikaan noin miljoonalla suomalaisella ei ole äänioikeutta. Suomen nuorin väestönosa, alaikäiset, eivät saa ääntään kuuluviin vaaleissa. Tämä johtaa siihen, että yksin asuvalla eläkeläisellä ja kolmen lapsen yksinhuoltajaperheellä on saman verran ääniä vaaleissa. Tämä ei ole oikeudenmukaista.

Tämän vuoksi Suomeen on luotava perheäänioikeusjärjestelmä. Perheäänioikeusjärjestelmässä äänioikeudettoman alaikäisen huoltaja voi äänestää vaaleissa tämän puolesta. Jos äänioikeudettomalla alaikäisellä on useampi huoltaja, voidaan heidän antaa sopia, kumpi ääntä käyttää. Jos sopimukseen ei päästä, voitaisiin äänioikeudet jakaa tasan samoja lapsia huoltavien kesken ja tarvittaessa voisi hyödyntää arpaa, jos heille kohdistuisi pariton määrä ääniä.

Suomen yhteiskunta perustuu ajatukseen, jossa lähtökohtaisesti lapsen huoltaja valvoo lapsen etua ja edustaa tätä erilaisissa oikeustoimissa. Ei ole estettä sille, että tämä edustusvoikeus voitaisiin laajentaa myös äänioikeuden käyttöön. Yhteiskuntamme luottaa myös monissa muissa tilanteissa siihen, että huoltaja pystyy tekemään hyviä päätöksiä lastaan koskevista asioista.

Äänet voisi jakaa huoltajien välillä esimerkiksi siten, että kahdella huoltajalla, joilla on kaksi ei äänioikeutettua lasta, olisi kummallakin yksi huollettavan ääni käytössään. Jos yhteisiä huollettavia on yksi tai kolme, voisi jakojäännökseksi jäävän äänen arpoa huoltajien kesken, tai huoltajat voisivat vaihtoehtoisesti sopia keskenään, kumpi äänen käyttää. Luonnollisesti yksinhuoltaja käyttäisi kaikkien yksinhuollossaan olevien lasten äänet.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Suomalaisen demokratian peruskiviä on ollut yli sadan vuoden ajan yleinen ja yhtäläinen äänioikeus. Jokaisella äänioikeutetulla on käytössä yksi ääni ja jokainen käyttää tai jättää käyttämättä sen itse. Tämä periaate muodostaa demokratian ytimen ja sitä ei tule muuttaa pelkästään ratkaisuna nykyisen väestörakenteen tuomiin haasteisiin.

Keskustanuoret kuitenkin tunnistaa aloitteessa esitetyn huolen äänestäjäkunnan ikärakenteen epätasapainosta. Demokratian ytimeen puuttumisen sijaan voitaisiin käyttää muita ratkaisuja, kuten äänestysikärajan laskemista 15 ikävuoteen.

21. Keski-Suomen, Satakunnan ja Uudenmaan Keskustanuoret: Reserviläisten varusteille verohelpotus.

Kriisit ja konfliktit jylläävät euroopassa ja lähialueilla. Itänaapurimme käy raakaa hyökkäys-sotaa Ukrainassa. Suomalaiset ovat kuitenkin hereillä ja kouluttautuvat torjumaan mahdollisia kriisejä, mukaan lukien sotilaallisen vaikuttamisen. Suomen puolustus nojaa hyvin koulutettuun reserviin joka tälläkin hetkellä harjoittelee uhkia vastaan.

Puolustusvoimien koulutukseen tarjoama materiaali on hyvää, mutta ei välttämättä parasta. Monet tuovat tiettyjä itse ostettuja hintaviakin artikkeleita harjoituksiin ja koulutuksiin. Ne lisäävät erityisesti enemmän kouluttautuvien helppoutta osallistua eri harjoituksiin, kun tiedetään, että varusteet osuvat heti kohdalleen.

Miksi näiden reserviläisten käyttämiä varusteita koskee yleinen verokanta 25,5%? Me Keski-Suomen, Satakunnan ja Uudenmaan Keskustanuoret näemme, että se ei ole oikein. Esitämme arvonlisäverokanta laskettaisiin 14%:iin sellaisten suoraan reserviläistöimintaan sopivien varusteiden osalta, jotka puolustusvoimat ja reserviläisjärjestöt hyväksyy käytettäväksi harjoituksissaan.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee reserviläisten kouluttautumisen tärkeänä mutta ajattelee, että ALV:n muuttaminen ei olisi tehokkain tapa laskea varusteiden kustannuksia. ALV:n laskeminen ei ole tehokkaaksi osoittautunut keino laskea kuluttajahintoja, ja tuotteiden hinnat nousevat helposti takaisin alkuperäiseen summaansa. ALV:n laskemisen sijaan Keskustanuoret näkee, että reserviläisten varusteiden verohelpotuksen voisi toteuttaa verovähennyksenä, jolloin se kohdistuu myös oikeaan käyttöön tuotteita hankkiville.

22. Keski-Suomen, Keski-Pohjanmaan, Satakunnan ja Uudenmaan Keskustanuoret: Lääkäreille työsitoumus julkiseen terveydenhuoltoon

Lääketieteen lisensiaatin koulutus on yhteiskunnalle hyvin kallis tutkinto. Esimerkiksi Helsingin Yliopistossa kohdennetaan ylivoimaisesti eniten opetusresursseja lääketieteen opiskelijalle. (Lähde: Ylioppilaslehti 24.3.2022 <https://ylioppilaslehti.fi/2022/03/oikeustieteellisella-tiedekunnalla-on-helsingin-yliopiston-niukimmat-opetusresurssit-meidan-ylioppilaamme-valmistuvat-nyt-heikommilla-evailla-kuin-kymmenen-vuotta-sitten/>) Lääketieteen koulutus on hyvin suosittu opiskeluala, ja hyvin monelle opiskelemaan pääsy on pitkällisen työn ja useiden hakukierroksien tulos.

Samaan aikaan erityisesti julkisessa terveydenhuollossa on merkittävä lääkäripula. Hyvinvointialueiden taloutta haastaa erityisesti ilmiö, jossa lääkärit siirtyvät töihin yksityisiin terveyspalveluyrityksiin, jotka tarjoavat heidän työvoimaansa julkiselle sektorille korkeaan hintaan lääkäripulaa paikkaamaan. Tämä yhtälö on kestämaton.

Suomessa on jo nyt käytössä työvelvoite joillain yhteiskunnan turvallisuuden ja toiminnan keskeisissä ammateissa. Tällä hetkellä sotilaat ja rajavartijat sitoutuvat koulutuksensa jälkeen työskentelemään valtiolla koulutustaan vastaavissa työtehtävissä. Näin on pystytty varmistamaan rajavartiolaitoksen ja puolustusvoimien henkilöstöresurssit.

Terveydenhuolto on tällä hetkellä kriisissä, ja terveydenhuollon saatavuus aidosti vaarantuu. Julkinen valta on perustuslain nojalla vastuussa riittävien terveystalveluiden järjestämisestä, eikä tätä velvoitetta ole yksityisillä terveystalveluyrityksillä. Lääkärityövoiman määrän ollessa rajallinen on välttämätöntä tehdä toimenpiteitä lääkärin saatavuuden varmistamiseksi julkisessa terveydenhuollossa.

Esitämme, että suomalaisen yliopistoon lääketieteen lisensiaatin koulutusohjelmaan valittavan on annettava työskentelysittoumus määrääjaksi julkisessa terveydenhuollossa. Tämä on perusteltua ennen kaikkea edellä kuvatun julkisen terveydenhuollon saatavuuden varmistamiseksi. Lisäksi työvelvoite olisi hyvin maltillinen vastine valtion kustantamasta maksuttomasta koulutuksesta, jonka järjestämisen kustannus on hyvin merkittävä, ja joka tarjoaa saajalleen keskimäärin erittäin hyvän tulotason ja käytännössä varman työllistymisen. Velvoite ei myöskään aiheuttaisi vaaraa lääkärin koulutusmäärien laskusta, sillä lääketieteen lisensiaatin koulutukseen on jo nyt vuosittain moninkertainen määrä hakijoita aloituspaikkamäärään nähden. Sitoumuksen määrääjiksi ja muiksi perusteiksi voisi soveltaa esimerkiksi samankaltaisia ehtoja, jotka on säädetty maanpuolustuskorkeakoulua koskevassa puolustusministeriön asetuksessa sitoumusajoista ja sitoumuskorvauksista (1126/2008)

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Elinkeinonvapauteen puuttuminen tulisi olla viimesijainen keino lääkäripulan ratkaisuun. Ensisijaisia keinoja julkisen sektorin lääkäripulan ratkaisuun on esimerkiksi vuokralääkärin hinnoittelun säätelyminen lainsäädännöllä ja osan lääkärin työtehtävistä rajaamista vain virkasuhteiselle lääkärille.

On myös huomionarvoista, että opiskeluaikana lääkäreillä on velvollisuus työskennellä julkisella sektorilla osana opintojaan. Lisäksi enemmistö lääkäreistä suorittaa erikoislääkärin tutkinnon uransa aikana, jolloin on velvoite työskennellä julkisella sektorilla osana erikoistumista.

23. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: ARA-rahoitettuja asuntoja lisää opiskelijakaupunkeihin

Suomessa yhä useampi opiskelija ja pienituloinen perhe kohtaa arjen suuren haasteen: edullisten asuntojen puutteen. Moni joutuu etsimään vaihtoehtoja kalliilta markkinoilta, mikä aiheuttaa epävarmuutta ja vaikeuttaa arkea. Tämä tilanne on erityisen haastava opiskelijoille, joiden tulot ovat rajalliset. Ilman kohtuuhintaisia asuntoja he eivät voi keskittyä täysipainoisesti opintoihinsa.

Yksi konkreettinen ratkaisu tähän ongelmaan on lisätä ARAVA-asuntojen rakentamista. ARAVA-asunnot tarjoavat kestävän ja pitkäaikaisen ratkaisun, joka mahdollistaa kohtuuhintaisen asumisen vuosikymmeniksi eteenpäin. Tämä tasapainottaa asuntomarkkinoita ja turvaa asuntoja niille, jotka ovat heikommassa asemassa – erityisesti opiskelijoille ja pienituloisille perheille.

Vuonna 2024 ARA-rahoitus on kohdistunut pääasiassa MAL-kuntiin, kuten Helsinkiin ja Tampereelle, mikä on ongelmallista, sillä asumisongelmat ulottuvat myös muihin kaupunkeihin. On tarpeen lisätä rahoitusta myös pienemmille paikkakunnille, kuten esimerkiksi Kokkolaan, Vaasaan ja Seinäjoelle, joissa kohtuuhintaisten asuntojen kysyntä on kovaa.

Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret ovat huolestuneita tilanteesta, jossa ARAVA-järjestelmän rahoitus on keskittynyt liikaa MAL-kuntiin, ja erityisesti siitä, että järjestelmä on siirtymässä ympäristöministeriön hallintaan. Vaadimme, että ARAVA-rahoitusta käytetään jatkossakin kohtuuhintaiseen asuntorakentamiseen koko Suomessa, ei vain suurimmissa kaupungeissa.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Valtion tekemät muutokset opiskelijoiden asumistukiin ovat ajaneet monen opiskelijakaupungin tilanteeseen, jossa ne eivät pysty tarjoamaan riittävästi kohtuuhintaista asumista opiskelijoille. Tarvitsemme nopealla aikataululla lisää opiskelijoille soveltuvia asuntoja ARA-rahoituksen piiristä. On myös tärkeä muistaa, että opiskelijat eivät ole homogeeninen joukko ja he tarvitsevat erilaisia asuntoratkaisuja, jotta jokainen pystyy opiskelemaan saavutettavasti suomalaisessa korkeakoulussa.

24. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Sukupolvenvaihdokset suojaan lahja- ja perintöverolta

Perintö- ja lahjaverot (jäljempänä: perintövero) ovat perusteltuja veromuotoja, mutta nykyisellään ne haittaavat yritysten kasvua ja aiheuttava taloudellisia tappioita. Perintöveroa on muutettava siten, että sitä ei sovelleta tilanteissa, jossa yritys toteuttaa sukupolvenvaihdoksen.

Sukupolvenvaihdoksissa (jäljempänä: spv) perintövero voi aiheuttaa merkittäviä taloudellisia rasitteita perheyriyksille. Monissa tapauksissa yritykset ovat sidottuja kiinteään omaisuuteen tai liiketoiminnan pyörittämiseen käytettävään pääomaan, mikä tarkoittaa, että yrityksillä ei ole välttämättä likvidiä varallisuutta perintöveron maksamiseen. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa perijöiden täytyy myydä osa yrityksestä, sen omaisuudesta tai jopa koko liiketoiminta selviytyäkseen verorasituksesta. Perintö- ja lahjaverot saattavat myös estää yritysten kasvua. Tilanteessa, jossa spv on tulossa, verorasitusta vähentääkseen yritys saattaa jättää esimerkiksi investoimatta, vaikka yrityksen kasvun kannalta aika olisi oikea. Lisäksi siirtyvästä liiketoiminnasta on jo maksettu veroja ja maksetaan liiketoiminnan jatkuessa myös spv:n jälkeen. On kestävämpää, että näiden lisäksi perintö- tai lahjoitustilanteessa tulisi maksettavaksi myös perintövero.

Sukupolvenvaihdosten helpottaminen edistää yritysten pitkäaikaista kehitystä ja innovointia. Kun sukupolvenvaihdoksia hankaloitetaan verotuksella, vaarannetaan näiden yritysten tulevaisuus ja luodaan epävarmuutta niihin työllistettyjen työntekijöiden tulevaisuuden näkymiin.

Sukupolvenvaihdoshuojennus ei riitä. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret vaativat perintöveron uudistamista siten, että vero ei tule sovellettavaksi yritysten sukupolvenvaihdoksissa.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannattaa sukupolvenvaihdosten helpottamista etenkin PK-yrityksissä, mutta perintö- ja lahjaveron poisto kokonaan kaikkien yritysten – myös suuryritysten – sukupolvenvaihdoksista ei ole mielekästä. (Ks. myös vastaus aloitteeseen 4.)

25. Kuhmon Keskustanuoret: Valtionosuuksissa huomioitava sijaintirealiteetti

Kuhmon keskustanuoret ovat huolissaan valtionosuuksien uudistuksista, ja siitä mitä se tekee kuntataloudelle. Valtionosuusjärjestelmän muutosten vuoksi monen kunnan talous tulee heikkenemään tulevana vuonna aiempaa enemmän. Yksi iso tekijä valtionosuuksissa on tällä tiedolla lasten määrä, joka monessa itärajan kunnassa tippuu merkittävästi lähivuosina. Kun kunnilla on totuttua vähemmän rahaa käytettävissä, on minkä tahansa kunnan perustehtävien suorittaminen aiempaakin vaikeampaa.

Pienillä itärajan kunnilla on toki ollut pidempään haasteita. Sijainti kaukana keskuksista, matalampi tulo- ja koulutustaso, heikohko saavutettavuus ja vanhenevien ihmisten yrityksistä huolimatta hiljenevät kylänraitit ovat tosiasioita lukuisissa kunnissa. Tällöin toki olisi erityisen tärkeä varmistaa, että kunnista ponnistavat lapset ja nuoret saisivat olosuhteista parhaat mahdolliset lähtökohdat elämään.

Jotta itärajan kuntatalouksia ei moukaroitaisi kohtuuttomasti valtionosuuksissa lasten määrän merkittävän vähenemisen vuoksi, pitäisi valtionosuuksissa huomioida sijainnin vaikutus aiempaa paremmin. Itäsuomalaisetkaan kunnat eivät voi vaikuttaa fyysiseen sijaintiinsa, joka on aiheuttanut jatkuvaa muutosta toimintaympäristöön ja voimakasta kurimusta viime vuosien koronapandemian ja bruttaalin hyökkäyssodan muodossa.

Sijainnin huomiointi nykyistä enemmän valtionosuuksien kerryttäjänä mahdollistaisi tämän kurimuksen keventämistä. Kun myös rajapitäjät pysyvät mukana, vahvistuu kuntien sosiaalinen eheys, mikä tällaisina aikoina lisääisi raja-alueiden turvallisuutta. Keskustanuorten Kuhmon osasto toivookin, että rajakuntiin panostettaisiin esitetyllä tavalla, edes lasten ja nuorten tähden.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Sijainti ja syrjäisyys otetaan nyt jo huomioon valtionosuusjärjestelmässä, mutta Keskustanuoret kannattaa sen huomioimista vielä suuremmalla osuudella, jotta jo valmiiksi kärsivät kunnat eivät kokisi tuplaiskua.

26. Lapin Keskustanuoret: Lyhyt vuokraus kunnallisen itsehallinnon piiriin

Asuntojen lyhyt vuokraus on oltava kuntien itsehallinnon piirissä sen sallittavuuden ja ehtojen osalta. Eri kuntiin tulee erilaisia yöpyjiä erilaiseen väestötiheyteen ja siksi eri kunnissa suhtautuminen asuntojen lyhyt vuokraukseen on eri. On tärkeää huomata myös, että vaikka pääsääntöisesti lyhyt vuokraus on taloudellisesti hyödyllistä koko maassa, se aiheuttaa joissain kunnissa myös taloudellista haittaa. Vastaavasti osassa Suomen kunnista asuntojen arvot laskevat, kerrostalotyömaat kääritään pressuihin ja nuoret jäävät ilman osa-aikatyötä, jos muun Suomen päätöksellä kielletään lyhyt vuokraus. Keskustanuoret eivät hyväksy sellaista vallan keskittämistä, joka johtaa joko

työttömyyteen yhtäällä tai järjestyshäiriöihin muualla. Siksi lyhyt vuokrauksen salliminen ja ehdot tulee antaa kunnallisen itsehallinnon päätettäväksi.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Lyhyt vuokrauksen liittyvää sääntelyä on viime vuosina kehitetty, ja lyhyt vuokrausta koskeva rakentamislainpykälä on valmistelukierroksella. Keskustanuoret pitää hyvänä lainsäädäntöä, joka antaa kunnille työkalun hallita lyhyt vuokrausta, siellä sen uhat ja mahdollisuudet tiedetään parhaiten kunnassa itsessään. On huomionarvoista, että asiaan vaikuttaa useampi eri laki, jolloin sääntelyn tulee tulla kansalliselta tasolta ensin, jonka puitteissa kunta voi toimia. Lisäksi kannatamme sitä, että verottaja saisi verovalvontaan vertailutiedot alustatalouden toiminnasta verotulojen saamiseksi.

27. Lapin Keskustanuoret: Lyhyt vuokrauksen sääntelyyn lisenssimalli

Asuntojen lyhyt vuokrauksessa tulee ottaa käyttöön lisenssijärjestelmä, jonka kautta voidaan puuttua ongelmiin, hoitaa tilastointi tehokkaasti ja tarvittaessa huolehtia myös verotuksesta. Nykyinen malli, jossa toiminta on sitä sallitumpaa, mitä epäammattimaisemmin sitä hoidetaan, johtaa haittoihin naapureille ja tekee harmaasta taloudesta houkuttelevaa. Todellisuudessa ammattimaisessa toiminnassa on parhaat edellytykset hioa käytännöt kuntoon ja hankkia varustus, jolla esimerkiksi turistien yöpyminen asunnoissa onnistuu turvallisesti ilman kohtuuttomia haittoja naapureille.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannattaa vapaata markkinataloutta tässä asiassa, eikä näe lisenssimallin tuovan suurempia hyötyjä. Haittojen suitsimiseen kannatamme kansallista lainsäädäntöä ja kuntien päätäntävaltaa sen puitteissa, ks. aloite 26.

28. Lapin Keskustanuoret: Eläinlääkäripalveluiden arvonlisäverokanta laskettava alempaan arvonlisäverokantaan

Eläinlääkäripalveluiden arvonlisäverokantaa alennettava. Korkea arvonlisäverokanta eläinlääkäripalveluille saattaa estää lemmikin omistajia hankkimasta lemmikille tarvittavaa hoitoa ja vaarantaa siten eläinten hyvinvoinnin. Alentamalla arvonlisäverokantaa varmistetaan, että kaikilla lemmikin omistajilla on varaa tarjota lemmikeilleen tarvittavaa hoitoa. Tämä edistää lemmikkien terveyttä ja hyvinvointia sekä ehkäisee vakavia sairauksia ja kärsimystä. Lisäksi alennettu arvonlisäverokanta tekee eläinlääkäripalveluista saavutettavampia ja auttaa tukemaan niiden tarjoamista kaikille lemmikin omistajille.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret on huolissaan eläinlääkäripalveluiden hinnoista, joka johtuu isojen yksityisten yritysten asemasta. Keskustanuoret muistuttavat, että eläinlääkäripalveluissa on käytössä useita eri arvonlisäverokantoja, jolloin eläinlääkärikäynnin hinta koostuu useista eri palasista. On myös oletettavissa, että verokantaa laskiessa, palveluhinnat nousevat samalla osuudella, jolloin hinta ei laske, kuin hetkellisesti. Keskustanuoret myös peräänkuuluttavat yksilönvastuuta lemmikkiä ottaessa.

29. Kainuun Keskustanuoret: Opiskelijat pidettävä opintotuen piirissä

Keskustanuorten Kainuun piiri vaatii, että opiskelijoita ei siirretä pois asumistuen piiristä. Suomen hallitus aikoo poistaa opiskelijat yleisen asumistuen piiristä ja palauttaa opiskelijat opintotuen asumislisän piiriin. Yleisen asumistuen tuen suuruus on määräytynyt kuntaryhmittäin. Asumislisän määrä tulee olemaan saman suuruinen kaikilla opiskelijoilla riippumatta asuinpaikasta. Tämä alentaa useiden tukia jopa 130 eurolla kuussa.

Opiskelijat eivät myöskään saisi kesäisin asumistukea, jos asumislisä sidotaan opintotukeen. Nykyään myös edullisempia soluasuntoja on vähemmän, mikä ei helpota opiskelijoiden asumistilannetta.

Olemme ajautumassa malliin, jossa opiskelijat kouluttautuvat velaksi ja iso osa heidän työuran alkupätkästä menee opintolainan ja mahdollisten muiden lainojen lyhentämisiin.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret vastustaa opiskelijoiden siirtämistä takaisin opintotuen asumislisälle. Liittokokous toteaa kuitenkin aloitteen otsikon ja sisällön olevan keskenään ristiriitaiset, eikä siksi voi siihen yhtyä.

30. Kainuun Keskustanuoret: Lapsiparlamentti lakisäätteiseksi

Keskustanuorten Kainuun piiri esittää, että lapsiparlamentit lisätään kuntien lakisäätteiseksi toimielimiksi nuorisovaltuustojen ja vanhusneuvostojen tapaan.

Osana kuntien lapsiystävällisempää toimintaa lapsiparlamentit edistäisivät lasten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia heitä koskeviin ja kiinnostaviin asioihin.

Nuorisovaltuustot ovat olleet kunnissa lakisäätteisiä jo 90-luvulta lähtien. Kuitenkin nuorisovaltuustot osallistavat vain tiettyä ikäryhmää, yläkoululaisia ja toisen asteen opiskelijoita. Alakouluikäiset jäävät täten monessa kunnassa toissijaisiksi.

Lapsiparlamentit varmistaisivat myös alakouluikäisten lasten osallistamisen ja heidän kuulemisen kunnallisessa päätöksenteossa.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee lapsiparlamentit tärkeinä toimieliminä, joiden kautta lasten osallisuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja demokratiakasvatusta voidaan edistää. Varhaisessa vaiheessa saatu oppi

voi vaikuttaa esimerkiksi siihen, käyttääkö henkilö tulevaisuudessa äänioikeuttaan. Lapsiparlamentit ovat konkreettinen keino edistää kuntien lapsiystävällistä toimintaa.

31. Kainuun Keskustanuoret: Varuskuntiin enemmän terveydenhuollon ammattilaisia

Lähivuosina erinäiset hengitystieinfektiot ja muut tarttuvat taudit ovat varuskunnissa kehittyneet alueen sisäiseksi epidemioiksi.

Koronavirus kärjistyi varuskunnissa kaaosmaiseksi terveystieteiseksi kun sairastuneita oli sadoittain ja tarvittavia tiloja ja terveydenhuollon henkilökuntaa ei ollut riittävästi. Vuonna 2024 adenovirus Kainuun Prikaatissa ja mykoplasma Jyväskylän Ilmasotakoulussa ovat levinneet varuskunnissa varusmiesten ja henkilökunnan keskuudessa laajalti.

Monissa varuskunnissa varuskuntasairaaloiden henkilökunta ei ole riittävää hoitamaan mm. helposti tarttuviin hengitystieinfektioihin sairastuneita. Kaikki sairastuneet eivät saa välttämättä tarvittavaa hoitoa ja sairastuneet laitetaan muun muassa tyhjiin yksikköihin ta vapaa-ajan tiloihin rakennettuihin ”lepo-osastoihin” sairastamaan. Hoitohenkilökunnan niukkuuden takia osastoille laitetaan lääkinnän koulutuksen saaneita varusmiehiä korvaamaan vajetta. Heidän kokemus ja koulutus ei ole välttämättä riittävää ja he joutuvat olemaan pois muusta koulutuksesta.

Keskustanuorten Kainuun piiri vaatii, että varuskunnissa varmistetaan riittävä terveydenhuollon henkilökunta koulutettavien varusmieserien kokoon suhteutettuna, myös erityisesti mahdollisten tartuntatautiin aiheuttamien poikkeusolojen varalta. Yksi syy vähäiseen henkilökuntaan on niukat henkilöstöresurssit.

Varuskuntien tapaisissa osittain suljetuissa yhteisöissä tarttuvat taudit leviävät nopeasti. Riittävällä terveydenhuollon henkilökunnalla varmistetaan varusmiesten tarvittava hoito ja ennaltaehkäistään tulevaisuudessa varuskuntien sisäisiä epidemioita ja pitkiä sairasjaksoja.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee, että varuskuntien terveydenhuollon tulee olla valmis myös hoitamaan eri tartuntatautiin aiheuttamat epidemiat. Henkilöresurssien lisääminen varuskuntiin mahdollistaisi nopeamman toiminnan tartuntatautiin leviämisen ehkäisemiseksi.

Terveydenhuollon henkilökunnan lisääminen ei kuitenkaan auta kaikkiin ongelmiin, joita tulee varuskunnissa aiheutuviin terveydellisiin haasteisiin, ja resursseja on lisättävä myös sisäilman parantamiseen kaikissa varuskunnissa jotta sen aiheuttamilta hengitystieinfektioilta vältytään.

32. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Kannabiksen haittojen pienentäminen sääntelyllä

Kieltolaki ei ole toimiva päihdepolitiikan työkalu haittojen vähentämiseen. Se itseasiassa lisää sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja sekä yhteiskunnalle, mutta erityisesti yksilöille. Suomalaisen päihdepolitiikan keskiössä tulisi olla haittojen ja käytön vähentäminen.

Kieltolaista huolimatta, joka neljäs 15–69 vuotias suomalainen on kokeillut kannabista. Se on Suomen käytetyin laiton päihde. Tällä hetkellä lasten ja nuorten on jopa helpompaa saada kannabista kuin

alkoholia. Lisäksi nyt laittomasti myytävästä kannabiksesta on kehitetty hyvin paljon vahvempaa. Laittomasti valmistettu ja myyty kannabis on myös suurempi terveysriski, sillä se saattaa sisältää ylimääräisiä ainesosia tai muita epäpuhtauksia, joista voi koitua eritasoisia terveyshaittoja tai jopa kuolema.

Tärkeintä on sääntely. Kielto lakia perustellaan usein sillä, että se estäisi kannabikseen liittyviä haittailmiöitä, mutta monet näistä haittailmiöistä johtuvat itse kieltolaista, eivät kannabiksesta. Kielto laki perustuu ajatukseen vähentää haittoja vähentämällä käyttöä. Siinä kieltolaki on epäonnistunut suuresti.

Kannabiksen laillistamisella ja sääntelyllä voidaan tehokkaasti vähentää edellä mainittuja kieltolaista johtuvia haittavaikutuksia. Laillistamisella olisi myös huomattavat taloudelliset vaikutukset muun muassa verotulojen, työpaikkojen ja viennin myötä. Samalla lisättäisiin maaseutujen kuntataloutta ja maatalouden alan elinvoimaisuutta. Nykyinen rangaistus painotteinen kieltolaki on lisännyt päihdehaittoja ja syrjäyttänyt ihmisiä. Kannabis olisi myös turvallisempaa, sillä valtion sääntelyllä voitaisiin esimerkiksi vähentää sen THC-pitoisuutta.

Kannabiksen dekriminointi yksinään ei ole vastaus täydellisen kieltolain ongelmiin, sillä dekriminointi ei anna mitään työkaluja tuotannon ja myynnin valvonnalle tai verotukselle.

Kieltolaista huolimatta kannabista käytetään joka tapauksessa. Siksi Pohjois-Savon Keskustanuoret esittää, että kieltolain sijaan harjoitamme turvallisempaa päihdepolitiikkaa. Tämä tehdään laillistamalla ja sääntelemällä kannabista.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret tavoittelee kannabiksen dekriminointia, eli käytön rangaistavuuden poistoa. Tämän toimen avulla saamme ehkäistyä merkittävästi yksilölle koituvia haittoja ja ohjattua resursseja sosiaalipuolella käyttäjien auttamiseen, sekä lainvalvonnan puolella huumekaupan kitkemiseen. Kannabiksen laillistamisesta, sekä erityisesti sen eri toteuttamisvaihtoehdoista on maailmalta esimerkkejä yhä vähäisesti, joskin alati kasvavissa määrin. Huumeaineiden vapauttamiseen liittyy myös kiistattomia riskejä. Tämän johdosta on tärkeämpää keskittyä siihen, miten yhteiskunnan tulisi kohdella ja auttaa yksittäistä huumeiden käyttäjää. Kannabiksen laillistamisen suhteen on järkevämpää seurata ja mitoittaa ensiksi sitä, millaisia vaikutuksia tehdyillä päätöksillä ja sääntelymalleilla on muussa maailmassa.

33. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Huumeiden käyttö dekriminoidava

Täydellisestä kieltolaista huolimatta huumeiden käyttö on jo vuosikymmeniä kasvanut. Tutkimusten mukaan perinteinen rikoslainsäädäntöön perustuva huume politiikka syventää sosiaalista eriarvoisuutta sekä lisää kansanterveysongelmia ja sosiaalisia kustannuksia.

Esimerkiksi huume kuolemat ovat Suomessa lisääntyneet voimakkaasti viime vuosina. Tutkimusten mukaan huumeiden käytön dekriminointi vähentää huumeiden käyttäjien tartuntatautiriskiä ja huume kuolemia. Lisäksi heidän olisi helpompi hakea apua ja hoitoa.

Tutkimusten mukaan dekriminointi mahdollistaa huumeiden käyttäjien tehokkaamman integroitumisen yhteiskuntaan ja parantaa heidän opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksiaan.

Esimerkiksi nyt käyttörikos merkitään aina, myös huomautustapauksissa, poliisiasiain tietojärjestelmään, missä se säilytetään tapauksesta riippuen 5–10 vuotta. Päätös syyttämättä jättämisestä ei poista huumemerkintää tietojärjestelmästä. Tämä sulkee pahimmassa tapauksessa ovia nuorilta ja estää integroitumisen yhteiskuntaan.

Tutkimukset osoittavat myös, että pitkällä aikavälillä maissa, joissa huumeita on dekriminisoitu merkittävää kasvua käytössä ja haitoissa ei ole tapahtunut.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos suosittaa kaikkien huumeiden dekriminisoitua. Keskustanuorten tulee olla ihmisyyssaatteen edelläkävijöinä ja tiedemyönteisenä nuorisjärjestönä madaltaa päihteiden käyttäjien kynnystä hakeutua avun piiriin ja saada tarvitsemaansa tukea ilman stigmatisoitumista ja elämää haittaavia rikosmerkintöjä. Siksi Pohjois-Savon Keskustanuoret esittää THL:n linjan mukaisesti kaikkien huumeiden dekriminisoitua.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannattaa kannabiksen dekriminisoimista. Vahvempien huumausaineiden osalta on kuitenkin huomionarvoista, että käyttäjien kohdalla puhutaan monista eri käyttäjäryhmistä. Huumeisiin addiktoituneen ihmisen kohdalla on selvää, että sosiaali- ja terveystieteiden lähestymiskulmaa tarvitaan enenevässä määrin. Vahvana työkaluna tälle toimii huumeiden käyttöhuonekokeilut alueilla, joissa huumeiden käyttö ja huumeaddiktiot ovat keskittyneitä. Tämän lisäksi käyttäjille tarvitaan myös muita käyttöturvallisuuteen ja hoitotoimenpiteeseen tähtäviä palvelurakenteita. Samalla joukossa on kuitenkin myös laaja joukko viihdekäyttäjiä, joiden kohdalla esimerkiksi kokaiinin käyttö rahoittaa valtaisa määrää ongelmia Etelä-Amerikassa. Tämän käyttäjäryhmän kohdalla sosiaali- ja terveyspalveluiden vaikutus jää hyvin vähäiseksi ja käytön kontrolloimiseen tarvitaan myös lainsäädännöllisiä keinoja.

34. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Palestiinan valtion tunnustaminen

Israel on miehittänyt Palestiinan alueita vuodesta 1967 lähtien sekä harjoittanut alueella rakenteellista väkivaltaa ja sortoa palestiinalaisia kohtaan. Israelin armeijan vuosikymmenten varrella tekemät ratsiat alueille ovat väkivaltaisia sekä ne ovat aiheuttaneet useita viattomien palestiinalaisten kuolemia. Israel myös rakentaa miehitykselle alueille uusia juutalaissiirtokuntia, jotka rikkovat kansainvälistä oikeutta ja riistävät entistä enemmän alueita pois palestiinalaisilta.

Kahden valtion malli on YK:n suunnitelma alueiden jakamisesta juutalais- ja arabivaltioihin ja se on tehty ennen Britannian vetäytymistä alueelta vuonna 1948. Suunnitelma ei kuitenkaan toteutunut alueella syntyneiden väkivaltaisuuksien takia. Väkivaltaisuuksista huolimatta kahden valtion malli on tärkeä tavoite molempien kansojen turvallisuuden ja oikeuksien takaamiseksi. Vaikka kahden valtion mallin kannatus on laskenut Israelissa ja Palestiinassa Hamasin vuonna 2023 tehdyn hyökkäyksen jälkeen, on pysyvän rauhan rakentamisen vuoksi tärkeää tukea valtioiden tuomista samalle tasolle kansainvälisessä diplomatiassa, jotta valtiot voivat neuvotella yhdenvertaisina. Palestiinan valtion on tunnustanut 144 YK:n 193:sta jäsenvaltiosta mukaan lukien naapurimme Ruotsi ja Norja.

Suomi tunnetaan rauhanrakentajana ja oikeudenmukaisuuden edistäjänä. Suomen olisi korkea aika liittyä valtaosan maailman maiden joukkoon ja tunnustaa Palestiinan valtio, jotta jonain päivänä palestiinalaiset olisivat vapaa kansa ja voisivat keskittyä oman valtion rakentamiseen.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret on kannattanut Palestiinan valtion tunnustamista vuoden 2020 valtuuskunnasta lähtien.

Suomen on korkea aika tunnustaa Palestiinan valtio lukuisten muiden niin tehneiden valtioiden tavoin. Palestiinan valtion tunnustamalla Suomi osoittaa kunnioittavansa alueiden ja niiden ihmisille kuuluvaa itsemääräämisoikeutta.

Myös Euroopan unioni on katsonut jo pitkään, että kahden valtion malli on ainoa realistinen tapa yrittää saavuttaa rauha Lähi-itään. Suomen on liityttävä näiden lukuisten maiden joukkoon osoittaen solidaarisuutta Palestiinalle.

35. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Alempi tieverkko kuntoon

Suomessa on satoja kilometrejä alemman tieverkoston teitä, jotka ovat huonossa kunnossa. Suomen haastavat sääolosuhteet ja pitkä talvi sekä monet muut tekijät syövät tieverkoston kuntoa jatkuvasti, eikä tieverkoston huoltoon ole panostettu viime aikoina riittävästi. Huonokuntoisimmat tieosuudet uudelleen päällystetään vain kriittisimmistä kohdista, ja useilla teillä on jouduttu monin paikoin alentamaan nopeusrajoituksia. Sieltä täältä paikkaillut tiet ovat edelleen ehjiä teitä vaarallisempia. Huonokuntoiset tiet lisäävät myös henkilö- ja omaisuusvahinkojen riskiä, ja vaikeuttavat eteenkin talviaikaan teillä liikkumista.

Pohjois-Savon Keskustanuoret esittää alemman tieverkoston kuntoon laittamista. Siirtymällä alemman tieverkon pienestä paikkailusta kattavampaan kunnossapitoon pystymme esimerkiksi ennaltaehkäisemään liikenneonnettomuuksia. Myös liikkumisesta taajamissa tulee helpompaa, nopeampaa ja turvallisempaa, ja näin ollen myös houkuttelevampaa. Kunnossa olevat tiet vähentävät myös autoilijoille aiheutuvia kustannuksia, sillä kuopat ja kulumat tien pinnassa vahingoittavat helposti autoja. Kun teiden huonosta kunnosta johtuvat nopeusrajoitusten alennukset voitaisiin poistaa, matka-ajat lyhenisivät. Hyvin huolletulla tieverkostolla onkin myös iso rooli maaseudun ja taajamien elinvoimaisuudessa.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee Suomen huoltovarmuuden, kokonaisturvallisuuden, metsätalouden, asumisen vapauden ja sujuvan liikenteen kannalta ehdottoman tärkeänä, että tieverkko pidetään kunnossa. Tiestön korjausvelka on kasvanut viimeisen viiden vuoden aikana sietämättömän suureksi ja monet pääteiden ulkopuoliset tiet ovat surkeassa kunnossa. Keskustanuoret vaatii, että valtion on lisättävä rahoitusta korjausvelan taittamiseksi kalliiden ja hyödyttömien hankkeiden, kuten Turun tunnin junan sijaan. Investoinnit rakentamiseen toisivat myös kasvua yhdelle Suomen kärsivimmistä aloista.

36. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Suomeen tarvitaan mittava verouudistus

Suomi on läpi 2010- ja 2020-lukujen elänyt hyvin niukassa talouskasvussa eikä Orpon hallitus tee riittäviä toimia talouskasvun edistämiseksi. Suomeen tarvitaan kipeästi talouskasvua, joten Keskustanuoret esittääkin mittavaa veropolitiikan uudistamista Suomessa.

Suomessa ansiotulon progressio on liian jyrkkä. Suomeen ei synny niin sanottua varakasta keskiluokkaa, joka luo kulutusvalinnoilla talouskasvun pohjan. Suomalainen keskituloinen ihminen maksaa bruttotuloistaan liki 30% pelkkää tuloveroa, kun vastaava luku on esimerkiksi Ruotsissa alle 26%. Tämä haittaa suomalaista talouskasvua edelleen, sillä keskituloinen ihminen ei saa työstään Suomessa yhtä suurta korvausta kuin muualla. Tällöin työtä havitteleva maahanmuuttaja katsoo kernaasti toisaalle, jossa hän saa itse päättää ansaitsemistaan rahoista vapaammin. Vaikutukset ulottuvat myös esimerkiksi perheisiin, joissa korkea verotus näkyy muun muassa halvemmän ruuan suosimisessa kotimaisen sijaan. Suomen tulee uudistaa verotustaan, jotta saamme jokaisen Suomessa työssäkäyvän innostumaan niin valtion kuin myös itsensä tulevaisuudesta. Tuloveron progressiota on laskettava ja verotusta siirrettävä työn verotuksesta enemmän kulutusvalintojen haittojen verottamiseen, jotta voimme turvata suomalaisen työssäkäyvän aseman yhteiskunnassa nyt ja tulevaisuudessa.

Suomessa myös yritykset maksavat korkeaa veroa. Arvonlisävero, yhteisövero ja TyEL-maksut lähtevät yrityksen tekemistä voitoista jo ennen kuin yrittäjä on saanut itse palkkaansa ollenkaan. Yrittäjä maksaa vielä YEL-vakuutuksen ja ansio- tai pääomatuloveron tai jopa molempia jakaessaan yrityksen voittoja itselleen. Suomessa yrityksillä ei siis ole samoja varoja investoida kuin muualla Euroopassa, sillä yritysten verotus on erittäin korkealla. Esimerkiksi Virossa veroja maksetaan vain, kun yritys jakaa voittojaan. Ilman yhteisöveroa virolaisille yrityksille jää enemmän varoja investoida ja kehittää yritystoimintaa, kuten palkata lisää työvoimaa ja tarjota palveluita laajemmin. Suomi tarvitsee tällaista yritysten positiivista kehitystä velkalaivan kääntämiseksi ja talouskasvun palauttamiseksi. Emme voi luoda talouskasvua ilman yritysystävällistä ilmapiiriä, joten Keskustanuoret ehdottavatkin yritysten verotuksen uudelleen tarkastelua ja reilua verojen alennusta tai jopa poistoa. Tällaista tarkastelua voidaan tehdä esimerkiksi yhteisöveron kohdalla. Näin luomme pohjaa uudelle Suomelle, jossa yritykset saavat päättää tuottojensa käytöstä tehokkaammin ja luoda talouskasvua sekä itselleen että koko yhteiskunnalle.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Nykyisessä taloustilanteessa verojen laskeminen lisää alijäämää ja vaatisi entistä enemmän leikkauksia ja velanottoa. Ennen Suomen valtionalouden tasaamista emme voi miettiä verojen merkittävää laskemista. Keskustanuoret pitävät kuitenkin huolta keskiluokan menestyksestä tärkeänä ja ovat valmiita selvittämään keinoja keskiluokkaisten talouden helpottamiseksi. Suomen kokonaisveroaste ei kuitenkaan merkittävästi poikkea muista Pohjoismaista. (Ks. myös vastaus aloitteeseen 19.)

37. Sotkamon ja Kajaanin Keskustanuoret: Suomen irtauduttava Ottawan sopimuksesta

Keskustanuorten Sotkamon paikallisosasto esittää, että Suomi irtautuu Ottawan sopimuksesta. Kajaanin paikallisosasto on ilmoittanut yhtyvän aloitteeseen.

Eduskunta äänesti Ottawan miinakieltosopimukseen liittymisen puolesta 25. marraskuuta 2011. Taaksepäin peilaten päätös oli väärä ja se tehtiin ulkopoliittisista syistä; ymmärrettävää, sillä Euroopassa vallitsi ikuiselta vaikuttava vakaus ja rauha, eikä sodan uhasta Suomen rajoilla ollut aavistustakaan. Suomelle oli EU:n edessä kiusallista olla ainoana jäsenmaana sopimuksen ulkopuolella.

Elämme vuotta 2024. Euroopassa noin kahden ja puolen vuoden ajan kytenyt jännitys ja levottomuus on aistittavissa. Venäjän vuonna 2022 aloittama laitton hyökkäyssota Ukrainaan jatkuu, eikä rauhanneuvotteluita ole kasvavista paineista huolimatta saatu käyntiin tämän aloitteen kirjoittamishetkellä. Useiden suomalaisten päättä askarruttaa maanpuolustukselle merkitykselliset seikat. Aloitteen tarkoituksena on puhua Suomen valtialueen puolustuksen puolesta, sen kaikin käytettävissään olevin keinoin.

Ottawan miinakieltosopimuksesta irtautuminen on täysin kustannusneutraali toimenpide, joka ei pakota Suomea hankkimaan, valmistamaan ja käyttämään passiivisia jalkaväkimiinoja, vaan antaa meille lisäoption puolustautumiseen ja vahvan signaalin Venäjälle hereilläolostamme. Muihin sopimuksen ratifioineisiin EU- ja Nato-maihin verraten meidän erikoisuutenamme on pitkä maaraja Venäjän kanssa, joka pitäisi voida tarpeen tullessa miinoittaa myös passiivisilla henkilömiinoilla telamiinojen lisäksi. Vaikka käytössämme on jo korvaavia, aktiivisia ansoitus- ja sulutusvälineitä, eivät ne onnistu täysin lyömään passiivisia miinoja puolustusaseena vihollisen jalkaväen hyökkäyksiä vastaan. Olemme kuitenkin tyytyväisiä, että korvaavien järjestelmien ja menetelmien kehitys jatkuu. Kielletyt miinat ovat kuitenkin olleet Suomelle tärkeitä ja Ukrainan sodasta saadut konkreettiset opit ovat osoittaneet, että perinteisiä sodankäynnin välineitä tarvitaan yhä meilläkin. Passiiviset henkilömiinat ovat varmoja, tehokkaita sekä edullisia ja soveltuvat kentällä moneen käyttötarkoitukseen. Myös niiden pelotevaikute on muihin aseisiin nähden ylivoimainen, jo pelkkä "miinakauhu" hidastaa vihollisen etenemistä maastossa merkittävästi tai voi ratkaisevasti lamauttaa sen kokonaan.

Yhtenä tärkeänä sopimuksen ratifioinnin perusteena on ollut passiivisten henkilömiinojen siviileille aiheuttama vaara. Suomalaisittain miinojen käyttö on vastuullisella pohjalla. Suomen puolustusvoimat varmistaa siviilien turvallisuuden rajaamalla miinakentät tarkkaan ja merkiten jokaisen asennetun miinan sijainnin karttaan niin, että miinoitteet ovat varmasti purettavissa. Meillä ei ole tekemistä kolmansien maiden siviiliuhrien kanssa, eikä Suomen miinoihin astuisi kuin tänne hyökkäävä vihollinen. Toisena tärkeänä perusteena on ollut maailmanrauhan säilyttäminen. Suomen puolustuksen heikentäminen ulkopoliittisista syistä on aina virhe. Ottawan sopimuksen liittyminen on ollut Suomelle virhe, mutta se voidaan korjata siitä irtautumalla.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa suluttamisen tärkeyden osana valtakunnan puolustusta, mutta emme näe Ottawan sopimuksessa mainittujen passiivisten jalkaväkimiinojen käyttöä enää olennaisena osana. Korvaavat aktiiviset järjestelmät, esimerkiksi hyppypanos ja viuhkapanos ovat tarpeeksi tehokkaita asejärjestelmiä ylläpitämään "miinakauhu". Ottawan sopimuksesta irtautuminen ei ole tällä hetkellä

niinkään poliittinen kysymys, vaan siinä on kuunneltava puolustusvoimien asiantuntijoiden näkökulmaa asiaan.

38. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Yritysverotuksessa on siirryttävä Viron malliin

Varsinais-Suomen Keskustanuoret esittää Suomessa siirtymistä yritysverotuksessa niin sanottuun Viron malliin.

Virossa yritysten tulosta verotetaan vasta, kun voittovaroja nostetaan ulos yrityksestä. Mikäli voittovarot jätetään yritykseen tulevia investointeja varten, ei yrityksen tarvitse maksaa tuloksestaan veroa. Tämä mahdollistaa paremmin yritysten kehittämisen ja tulevaisuusinvestointien tekemisen.

Suomeen tarvitaan yrittäjämönteisempi ilmapiiri, jossa yrityksiä kannustetaan tekemään investointeja toiminnan kehittämiseksi. Ilman yrityksiä Suomeen ei synny toivottua talouskasvua eikä uusia innovaatioita. Viron veromalli olisi yrityksille kannustin sijoittaa voittovaroja yritysten kehittämiseen. Tätä kautta Suomeen syntyisi uusia työpaikkoja ja lisää tuotekehitystoimintaa.

Varsinais-Suomen Keskustanuoret katsoo, että "Viron malli" yritysverotuksessa mahdollistaisi Suomen talouden kääntämisen kasvuun sekä loisi Suomeen aivan uudenlaisen toimintaympäristön yrityksille.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Viron yritysveromalli olisi sellaisenaan erittäin kallis, eikä se ole myöskään perustelu investointien näkökulmasta. Yhtiöön jätetyn tulon täysi verovapaus aiheuttaisi sen, että yrityksen varat lukkiutuisivat yrityksiin. Tällä olisi paljon kielteisiä vaikutuksia. VATT/Etla-selvityksen mukaan Viron malli voisi vaikeuttaa innovaatioiden rahoittamista ja hidastaa hyvien liikeideoiden toteuttamista. Malli aiheuttaisi suuren loven budjettiin ja siksi todennäköisesti edellyttäisi korkeaa verokantaa. Tämä voi heikentää ulkomaisten yritysten kannusteita sijoittua Suomeen. Malliin liittyy myös hyvin ongelmallinen kannustin muuttaa palkat osingoiksi. Viron malliin liittyy myös yhteensopivuusongelmia kansainvälisissä tilanteissa, mikä puolestaan voi olla este suomalaisten yritysten kansainvälistymiselle.

Keskustanuoret yhtyy huoleen yritysten ahdingosta, mutta haluaa toteuttaa oikeudenmukaista veropolitiikkaa, jossa kaikki osallistuvat yhteisiin talkoisiin. Suomen on otettava mallia Viron yritysverotuksesta ja luotava yritysverotuksen sisälle maltillisempi kannustin, jossa yritykseen investointeihin jätettävää rahaa verotettaisiin merkittävästi vähemmän ja ulos osinkoina jaettavaa rahaa enemmän. On kuitenkin huomionarvoista, että suomalainen hyvinvointivaltio eroaa yhteiskuntana Virossa merkittävästi. Tämän johdosta siirtyminen täysipainoisesti malliin, jossa tulosta verotettaisiin missään määrin vasta nostettaessa ne ulos voittovaroina ei olisi kokonaistaloudellisesti kestävä.

39. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Salon sairaalan yöpäivystys säilytettävä

Varsinais-Suomen Keskustanuoret vaativat Salon sairaalan yöpäivystyksen turvaamista!

Salon sairaala on toiminnaltaan vastannut aiemmin pienen keskussairaalan toimintaa. Väestörikkaassa Etelä-Suomessa kattava sairaalaverkko on epävarmassa maailmassa turva kriisitilanteissa

Yöpäivystyksen alasajo kasvattaisi Turun keskussairaalan jonoja ja lisäisi ambulanssirallia - hoidon laadun heikentymistä ja kasvaneita kustannuksia. Pahimmillaan osa potilaista voisi jäädä hoitamatta.

Lisäksi Salon sairaalan yöpäivystys lakkauttaminen tarkoittaisi leikkaustoiminnan marginalisoitumista: se saattaisi vaarantaa erikoistuvien lääkäreiden koulutuksen Varsinais-Suomessa.

Palveluiden karkaaminen aiheuttaa kustannuksia yhteiskunnalle, kun hoitoon hakeudutaan myöhemmin. Kun etäisyydet kasvavat, kasvavat myös kuljetusten aiheuttamat kustannukset. Hädän ollessa suuri jokaisella minuutilla on merkitystä.

Varsinais-Suomen Keskustanuoret katsookin, että Keskustanuorten on puolustettava laajaa sairaalaverkkoa koko maassa.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret puolustaa laajaa sairaalaverkkoa. Akuuteissa tilanteissa sairaalan sijainnilla voi olla kohtalokas merkitys. Turun keskussairaalan nykyiset resurssit eivät myöskään riittäisi Salosta tuleville potilaille.

40. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Alkon monopoli säilytettävä

Varsinais-Suomen Keskustanuoret esittää, että Alkon monopoli on säilytettävä, eikä viinejä tai väkeviä alkoholijuomia tuoda ruokakauppoihin.

Joillekin viinipullon ostaminen ruokaostosten yhteydessä saattaa tuntua kätevältä. Alkoholien aiheuttamat yhteiskunnalliset ongelmat ovat kuitenkin niin vakavia, ettei tämä riitä perusteluksi alkoholien saatavuuden lisäämiseksi. Alkoholien saatavuuden lisääminen kasvattaa sen kulutusta erityisesti niissä ryhmissä, joille alkoholinkäytöstä on jo muodostunut ongelma.

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) julkaiseman "Alkoholipoliittiset mielipiteet" -tilaston (14.2.2024) mukaan suurempi osa suomalaisista kannattaa vielä vuoden 2024 alussa voimassa ollutta alkoholilakia.

Varsinais-Suomen Keskustanuoret uskoo, että Alko pystyy hoitamaan alkoholien myyntiin liittyvän ikärajoituksen sekä tarjoamaan asiantuntevampaa ja vastuullisempaa palvelua kuin ruokakaupat. On tärkeää huomata, että jos viinit siirtyvät kokonaisuudessaan ruokakauppoihin, Alkon monopolia on entistä vaikeampi perustella, mikä todennäköisesti johtaisi myös väkevien alkoholijuomien tuomiseen kauppoihin.

Varsinais-Suomen Keskustanuoret katsookin, että ruokakaupoissa myytävien alkoholijuomien valikoimaan ei kuulu viinit eivätkä muut väkevät alkoholijuomat.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret ei näe alkoholipolitiikan vapauttamista tämän enempää hyvänä. Kukaan asiantuntijoista ei ole antanut positiivista lausuntoa viinien vapauttamisesta ruokakauppoihin kansanterveyden näkökulmasta, ja lisäksi muutos olisi omiaan heikentämään palveluvalikoimaa erityisesti pienemmillä paikoilla. Keskustanuoret jää odottamaan tilastoja viime aikoina tehdyistä vapautuksista, mutta ei ole valmiita vapauttamaan alkoholijuomian nykyistä enempää ruokakauppoihin.

41. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Sairausvakuutuksen päivärahamaksun maksuperusteita muutettava

Varsinais-Suomen Keskustanuoret ehdottaa sairausvakuutuksen päivärahan maksuperusteiden muuttamista.

Sairausvakuutuksen päivärahamaksu aiheuttaa verotuksessa todella korkean marginaaliveroasteen tietyllä tulotasolla. Esimerkiksi vuonna 2024 palkansaajien ja yrittäjien maksu on 1,01 prosenttia palkka- ja yrittäjätulosta, jos niiden yhteismäärä on vähintään 16 499 euroa. Jos nämä tulot jäävät alle 16 499 euron, päivärahamaksu on 0,00 prosenttia. Eli tulojen noustessa 16 498,99 eurosta 16 499,00 euroon, kasvaa päivärahamaksu 0 eurosta 166,64 euroon.

Tällainen järjestelmä ei ole kovinkaan kannustava.

Varsinais-Suomen Keskustanuoret ehdottaakin, että sairausvakuutuksen päivärahamaksu poistetaan ja sillä katetut menot rahoitetaan jollakin muulla tavalla. Vaihtoehtoisesti päivärahamaksun maksuperusteet on muutettava järkevämmiksi, jotta vältetään korkea progressio ja verotuksesta tulee kannustavampaa.

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret ymmärtää huolen korkeasta marginaaliveroasteesta mainitulla tulotasolla ja kannattaa progressiivisuuden lisäämistä. Kuitenkin raja on aina vedettävä johonkin ja tällöin voi syntyä tilanteita, joissa pienelläkin tulonlisäyksellä voi olla merkittävä vaikutus maksun suuruuteen. Sen sijaan Keskustanuoret ei kannata sairausvakuutuksen päivärahamaksun poistamista kokonaan.

42. Helsingin Keskustanuoret: Ilmaisen työharjoittelun on lopetettava!

****Aloite:** Ilmaisen työharjoittelun lopettaminen ja reilun korvauksen varmistaminen työharjoittelijoille**

****Taustaa ja perustelut:****

Suomessa opiskelijat kohtaavat yhä useammin tilanteita, joissa heidän odotetaan suorittavan työharjoittelunsa ilman taloudellista korvausta. Tämä koskee erityisesti korkeakouluopiskelijoita, joiden opintoihin liittyvät työharjoittelut voivat olla pakollisia tutkinnon suorittamiseksi. Ilmainen työharjoittelu on epäoikeudenmukainen käytäntö, joka asettaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan ja luo taloudellisia esteitä monille, jotka eivät pysty rahoittamaan elämäänsä ilman palkkatuloja harjoittelun

aikana. Tämä käytäntö myös vahvistaa epätasa-arvoa opiskelijoiden keskuudessa ja vaarantaa opiskelijoiden oikeudenmukaisen kohtelun työmarkkinoilla.

Ilmaisen työharjoittelun vaatimus on ristiriidassa työelämän perusarvojen ja Suomen työelämän normien kanssa, joissa työntekijöille maksetaan heidän työpanoksestaan. Opiskelijoilla tulee olla yhtäläinen oikeus taloudelliseen kompensatioon suoritetusta työstä, erityisesti kun harjoittelussa vaaditaan tuottamaan työnantajalle lisäarvoa. Ilmainen työharjoittelu vaarantaa myös opiskelijoiden opiskelumotivaation, hyvinvoinnin ja urakehityksen, ja saattaa jopa hidastaa opintojen etenemistä.

****Tavoitteet:****

Tavoitteena on lopettaa ilmainen työharjoittelu kaikilla koulutusasteilla ja varmistaa, että kaikille työharjoittelijoille maksetaan asianmukainen korvaus harjoittelujakson aikana. Tämä aloite pyrkii luomaan tasapuolisemmat edellytykset opiskelijoille siirtyä työelämään ja kannustaa työnantajia tarjoamaan laadukkaita työharjoittelupaikkoja, jotka tukevat opiskelijoiden ammattillista kehitystä.

Ehdotukset ja toimenpiteet:

1. Lainsäädännön uudistaminen: Lain tasolla on säädettävä, että työharjoittelijoille maksetaan vähintään minimipalkkaa tai kohtuullinen korvaus harjoittelun aikana. Tämä asettaisi opiskelijat yhdenvertaiseen asemaan muiden työntekijöiden kanssa ja varmistaisi heille taloudellisen turvan.
2. Harjoittelupaikkojen valvonta: Oppilaitosten ja työelämän yhteistyötä tulee tiivistää siten, että työharjoittelupaikat ovat laadukkaita ja täyttävät reilun palkkauksen ja työehdot. Koulutuksen järjestäjien tulee valvoa, että harjoittelupaikat ovat opiskelijoille kehittäviä ja tarjoavat asianmukaisen korvauksen.
3. Oppilaitosten tuki: Oppilaitosten tulee tarjota tukea ja ohjausta opiskelijoille harjoittelupaikkojen hakemisessa sekä valvoa, että työharjoittelusopimukset ovat oikeudenmukaisia ja opiskelijan etua ajavia. Tämä voi tapahtua esimerkiksi koulutuksen järjestäjien ja työnantajien välisillä yhteistyösopimuksilla.
4. Verovarojen ohjaaminen: Julkisella sektorilla ja verovaroin tuetuilla työharjoitteluohjelmilla on oltava velvollisuus maksaa harjoittelijoille kohtuullinen korvaus. Tämä voi tapahtua esimerkiksi palkkatukimallien kautta, joissa myös työnantaja tuetaan korvauksen maksamisessa.

Hyödyt:

- Opiskelijat saavat taloudellista tukea ja voivat keskittyä paremmin opintoihinsa ilman huolta toimeentulostaan.
- Työharjoittelut tarjoavat enemmän motivaatiota ja parempia kehittymismahdollisuuksia, kun harjoittelijat tuntevat, että heidän työpanostaan arvostetaan.
- Työnantajat saavat motivoituneempia ja sitoutuneempia harjoittelijoita, mikä parantaa harjoitteluiden laatua.
- Työelämän ja opiskelumaailman välinen kuilu kaventuu, ja opiskelijat saavat realistisen kuvan työelämästä ja sen vaatimuksista.

Johtopäätös:

Ilmaisen työharjoittelun lopettaminen on välttämätöntä oikeudenmukaisuuden, tasa-arvon ja opiskelijoiden hyvinvoinnin turvaamiseksi. Varmistamalla kaikille työharjoittelijoille asianmukainen

korvaus parannamme sekä koulutuksen että työelämän laatua, ja luomme kestävämpiä ja oikeudenmukaisempia edellytyksiä tulevaisuuden työmarkkinoille siirtymiseen.

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/73428/ty%C3%B6harjoittelijalle-annettujen-etujen-ja-maksettujen-korvausten-verotus/>

Liittokokouksen vastaus:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee, että työharjoittelut toisella asteella ja kolmannella asteella eroavat toisistaan merkittävästi, minkä vuoksi emme kannata, että palkattomat harjoittelut kiellettäisiin kaikilla koulutusasteilla kategorisesti. Lähtökohtaisesti kuitenkin korkeakouluissa harjoittelusta tulee saada asiallinen korvaus. Opiskelijoiden toimeentuloaasteet harjoittelun aikana tulee pitkällä aikavälillä ratkaista perustulolla. Keskustanuoret kannattavat myös oppilaitosten ja työpaikkojen välisen yhteistyön syventämistä.